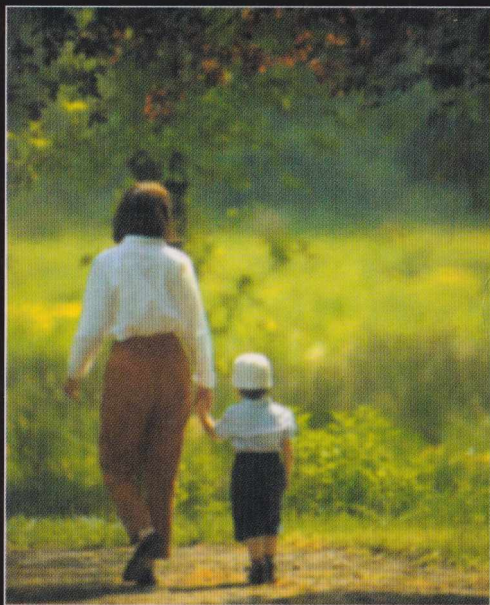

JACQUES PHILIPPE

Šventosios Dvasios vedimas

KATALIKŲ PASAULIO LEIDINIAI

TĖVAS JACQUES PHILIPPE

Šventosios Dvasios vedimas

KATALIKŲ PASAULIO LEIDINIAI

UDK 23/28
Ph-09

Versta iš: Jacques Philippe
A L'ÉCOLE DE L'ESPRIT SAINT
Editions des Béatitudes

Iš prancūzų kalbos vertė
AISTĖ MASIOKAITĖ,
IRENA EGLĖ LAUMENSKAITĖ

© Éditions des Béatitudes
Société des Oeuvres Communautaires, 1995
© UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“, 2005

ISBN 9955-619-41-4

*Skiriu Tai, kuri mums sako:
„Darykite visa, ką Jis jums lieps.“*

(Jn 2, 5)

IVADAS

„O mano Jėzau, kaip nesunku šventėti, tereikia šiek tiek geros valios. Jei Jėzus randa sieloje šį geros valios trupinėlį, nedelsdamas skuba jai atsiduoti. Jo nesustabdo niekas nei kaltės, nei paklydimai, - visiškai niekas. Jėzus skuba padėti tokiai sielai, ir jei ši yra ištikima tai Dievo malonei, netrukus galės pasiekti didžiausią šventumą, kokį tik kūrinys gali pasiekti šioje žemėje. Dievas yra labai dosnus ir niekam neatsako savo malonės. Jis duoda netgi daugiau, nei prašome. Trumpiausias kelias į šventumą - tai ištikimybė Šventosios Dvasios įkvėpimams“.

Ši puiki ištrauka yra paimta iš sesers Faustinos „Dienoraščio“¹. Čia labai glaustai perduodama be galo svarbi

¹ Šv. Faustina Kowalska, *Dienoraštis. Dievo gailestingumas mano sieloje*. Sesuo Faustina Kowalska (1905-1938 m. spalio 5 d.) popiežiaus Jono Paliaus II kanonizuota 2000 m. balandžio 30 d., antrąjį Velykų sekmadienį. Ši lenkų vienuolė gavo iš Jėzaus misiją padėti pasauliui labiau pažinti dieviškąjį gailestingumą, ypač per Dievo Gailestingumo paveikslą, nutapytą pagal jos mistinius regėjimus.

žinia visiems tiems, kurie siekia šventumo, t. y. tiems, kurie tiesiog nori kuo labiau atsiliėti į Dievo meilę.

Klausimas, kuris šioms sieloms kelia didžiausią nerimą, - kaip tai padaryti.

Galimas daiktas, kad tu, brangusis skaitytojai, esi iš tų, kurie niekuomet nebuvo pernelyg susirūpinę šiuo klausimu. Galbūt tavo širdžiai nepažįstamas troškimas mylėti Dievą taip, kaip tik yra įmanomąjį mylėti. Jei taip, meldžiu tavęs, prašyk Šventosios Dvasios įkvėpti tau šį troškimą ir netgi prašyk, kad šis troškimas niekuomet nepaliktų tavęs ramybėje! Tuomet būsi laimingas: „*Palaiminti alkstantys ir trokštantys teisumo: jie bus pasotinti*“ (Mt 5, 6)².

Visiems, siekiantiems meilės pilnatvės, bet kokia nuoroda, leidžianti aiškiau suvokti, koku keliu eiti, o ypač - kaip tą kelią sutrumpinti, yra be galo vertinga. Mažai kas tai supranta; tačiau, mano akimis žiūrint, tai, kad šventos sielos įgytų daugiau šventumo ir padarytų tai kuo greičiau, yra tiek pat svarbu, kaip ir tai, kad atsiversti} nusidėjėliai - iš to Bažnyčia gauna vienodai naudos. Juk būtent šventųjų malda išgelbės pasaulį.

Štai kodėl manome, kad itin svarbu, net jei ir ne visiems ši kalba bus suprantama, perduoti šiandienos krikščionims pačią vertingiausią šventųjų skelbiamos žinios dalį, kad jie galėtų sparčiau tobulėti meilėje.

² *Teisumas* Šventajame Rašte tur i gilesnę prasmę nei toji, kurią esame įpratę jam suteikti - tai tokia žmogaus nuostata, kai jis, mylėdamas Dievą ir artimą, savo valią yra visiškai „priderinęs“ prie Dievo valios, kitaip tariant, turi tokią nuostatą, kurią mes laikome šventumu.

Svarbiausias klausimas šiame kelyje: kur sutelkti savo pastangas? Tai ne visuomet akivaizdu ir ne visada atitinka pradinį mūsų įsivaizdavimą.

Šia ištrauka, kaip ir kitais savo „Dienoraščio“ pamąstymais, sesuo Faustina mums duoda patarimą, kuris yra jos patirties vaisius. Tikrai verta į jį įsiklausyti: trumpiausias kelias - **tai ištikimybė Šventosios Dvasios įkvėpimams. Užuoť švaisčius savo pastangas tose gyvenimo srityse, kur jos gali pasirodyti esančios bergždžios ar mažai veiksmingos, sesuo Faustina siūlo atpažinti, priimti ir įgyvendinti Šventosios Dvasios įkvėpimus. Būtent čia ir reikia sutelkti visas savo pastangas. Trumpai tariant, būtent tai daryti „apsimoka“ labiausiai.**

Toliau paaiškinsime, kodėl taip yra, o paskui mėginsime nusakyti, ką konkrečiai tai reiškia.

PIRMOJI DALIS

ŠVENTUMAS - DVASIOS DARBAS

Dažna iliuzija yra manyti, kad šventėjimas yra žmogaus darbas: tereikia turėti aiškią tobulumo programą ir drąsiai bei kantriai imtis darbo, kol pamažu ją įgyvendinsime - štai ir viskas. Deja (o gal - laimei!), to negana... Nors drąsos ir kantrybės, žinoma, reikia, bet šventumas tikrai nėra kokios nors užsibrėžtos gyvenimo programos vykdymas. Tam esti keletas priežasčių. Aptarsime dvi pagrindines.

1. Ši užduotis viršija mūsų jėgas

Šventumo neįmanoma pasiekti savo jėgomis. Visas Šventasis Raštas mus moko, kad jis gali būti tik Dievo malonės vaisius. Jėzus mums sako: „*Be manęs jūs nieko negalite nuveikti*“ (plg. Jn 15, 5). O šv. Paulius sako: „*Aš sugebu gero trokšti, o padaryti - ne*“ (Rom7, 18). Tai liudija

ir šventieji. Štai ką sako Grinjonas Monfortietis, kalbėdamas apie šventumą kaip apie Dievo planą mums:

„Koks nuostabus dalykas! Dulcė virtusi šviesa, dēmė - tylumu, nuodēmė - šventumu, kūrinys - Kūrėju, o žmogus - Dievu! Koks įstabus darbas! Tačiau kartu koks jis sunkus ir neįmanomas įvykdyti vien prigimtinių savo jėgomis. Vienas tik Dievas savo malone, savo apsčia ir nepaprasta malone gali tai įvykdyti. Net visatos sukūrimas nėra toks didis dalykas kaip šis“³.

Kad ir kokios būtų mūsų pastangos, patys savęs pakeisti negalime. Tik Dievas savo meilės galia gali įveikti mūsų trūkumus ir ribotumą, tik Jis vienas gali paveikti mūsų širdis taip giliai, kad tai padarytų. Tai įsisąmoninę išvengsime daug beprasmių kovų ir nusivylimo. Mes neturime tapti šventais savo jėgomis⁴, bet turime rasti būdą, kaip leisti Dievui mus tokius padaryti. Tai reikalauja didžiulio nuolankumo (atsižadėti išdidžios pretenzijos išsiversti vien savo jėgomis, priimti savo neturtą ir kt.), tačiau kartu ir padrąsina. Mūsų jėgos ribotos, tačiau Dievo galybė ir meilė ribų neturi. Tad galime tikėtis, kad ši galybė ir meilė neabejotinai ateis į pagalbą mūsų silpnumui.

³ Liudvikas-Marija Grignon de Montfort, *Marijos paslaptis*, I dalies pradžia.

⁴ Tai, žinoma, nereiškia, kad neturime dėti jokių pastangų, liet kad pastarosios neliktų nevaisingos, jos turi būti nukreiptos teisinga linkme: tai neturi būti pastangos tobulumui pasiekti, bet pastangos nesipriešinti ir leisti Dievui veikti mumyse, kad galėtume kuo labiau atsiverti Jo pašventinančiai malonei.

Pakanka pastarąjį ramiai priimti ir vien į Dievą sudėti visą savo pasitikėjimą bei viltis. Tai padaryti išties labai paprasta, bet kaip ir visiems paprastiems dalykams prireikia išties metų, kad tai suprastume, o juo labiau - kad tuo gyventume.

Šventumo paslaptis - tai tam tikra prasme atrasti, kad iš Dievo galime gauti viską, jei tik mokėsime teisingai paimti. Tokia yra šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mažojo kelelio paslaptis: Dievas turi tėvo širdį ir galime neabejoti, kad gausime iš Jo visa, kas mums būtina, jei tik mokėsime **palenkti** Jo širdį³. Manau, kad mintį, jog iš Dievo galima gauti visa, Teresė rado pas tą, kuris buvo kone vienintelis jos mokytojas - šv. Kryžiaus Joną. Štai ką jis sako savo Dvasinėje giesmėje:

„Didi yra meilės galia ir atkaklumas - ji nugali ir suriša patį Dievą. Laiminga siela, kuri myli, nes Dievas yra tapęs jos ⁵

⁵ Štai ištrauka iš vieno šv. Teresės laiško, padėsianti suprasti, ką tai reiškia: „Pasitelkdama labai paprastą palyginimą norėčiau pamėginti padėti jums suprasti, kaip labai Jėzus myli Juo pasikliaujančias sielas, net ir netobuląsias. Tarkime, tėvas turi du išdykusius ir nepaklusnius sūnus. Ruošdamasis juos bausti, jis mato, kad vienas jų drebdamas iš baimės tolinasi nuo jo, nors širdies gilumoje ir jaučia, kad nusipelnė būti nubaustas; o jo brolis, priešingai, puola tėvui į rankas sakydamas, kad gailisi jį iškaudinęs, kad myli jį ir, norėdamas tai įrodyti, nuo šiol bus geras. Jei paskui šis vaikas paprašo tėvo, kad nubaustų jį bučiniu, nematau, kad laimingo tėvo širdis galėtų atsišpirti savo vaiko rodomam pasitikėjimui, matant tokį nuoširdumą ir meilę. Jis puikiai žino, kad sūnelis dar ne sykį nusikals tuo pačiu, bet yra nusiteikęs visada jam atleisti, jei sūnus visad mokės palenkti jo širdį <...>“ (258 laiškas).

kaliniu, atsidavęs viskam, ko ji trokšta. Toks jau Jis yra: jei tinkamai ir su meile Jo paprašysi, padarys tai, ko tu nori.“⁶

Šie drąsūs žodžiai apie mūsų meilės ir pasitikėjimo galią Dievo širdžiai talpina gražią ir gilią tiesą. Šv. Kryžiaus Jonas apie tą patį kalba ir kitais žodžiais: „Tik tvirta viltis paliečia Dievo širdį ir joje triumfuoja.“⁷ Ir dar jis sako:

„Dievas taip didžiai vertina viltį tos sielos, kuri nuolat į Jį atsigręžusi ir vien Juo pasikliauja, kad galima drąsiai sakyti, jog ši gauna iš Jo visa, ko tikisi“⁸.

Šventumas nėra kokia nors gyvenimo programa, bet tai, ką galima gauti iš Dievo. Egzistuoja net tam tikri veiksmingi būdai, kaip tai padalyti - tereikia suprasti, kokie jie... Mes visi turime galią tapti šventi paprasčiausiai todėl, kad Dievas leidžiasi nugalimas mūsų pasitikėjimo Juo. Toliau kalbėsime apie tai, kuo mums pasikliauti šiame gerame kelyje.

2. Vien Dievui žinomas kiekvieno kelias

Štai dar viena priežastis, kodėl šventuoju netampama užsibrėžus tam tikrą programą: kiek yra žmonių, tiek yra ir šventumo būdų bei šventumo kelių. Dievui kiekvienas

⁶ *Dvasinė giesmė B*, posmas 38, I.

⁷ *Maksima* 112.

⁸ *Maksima* 119.

asmuo yra unikalus. Šventumas nėra vieno visiems tinkančio tobulumo modelio įgyvendinimas. Tai pasireiškimas visiškai unikaliomis tikrovės, kurią vien Dievas pažįsta ir gali išskleisti. Nė vienas mūsų nežino, kame jo šventumas: tai mums pamažu atskleidžiama tik einant šiuo keliu, ir dažnai esti visai kas kita, nei įsivaizdavome. Didžiausia kliūtis kelyje į šventumą turbūt ir yra ta, kad pernelyg „prisirišame“ prie pačių susidaryto savo tobulumo įvaizdžio.

Tobulumas, kurio nori Dievas, visuomet bus kitoks, visuomet stulbinantis, bet galiausiai ir nepalyginamai gražesnis, nes tik Dievas pajėgus sukurti visiškai unikalius šedevrus, kai tuo tarpu žmogus temoka mėgdžioti.

Iš to aiškėja svarbus dalykas. Norint pasiekti šventumą, nepakanka vadovautis bendrais, visiems galiojančiais principais: dar reikia, kad žmogus suprastų, ko Dievas prašo būtent iš jo, nes galbūt daugiau iš nieko kito Jis to neprašo. Kaip atpažinti, kas tai būtų? Ogi įvairiai: per gyvenimo įvykius, dvasios tėvo patarimus ir daugybe kitų būdų.

Vienas šių būdų yra ištis esminis, todėl verta plačiau jį paaiškinti - tai dieviškosios malonės įkvėpimai. Kitais žodžiais tariant, čia kalbama apie vidinius sužadinius, širdies gilumoje pasireiškiančius Šventosios Dvasios postūmius, per kuriuos Dievas leidžia mums suprasti, ko jis iš mūsų prašo, o kartu, jei mes tam bent kiek pritariame, suteikia reikiamų jėgų tam įvykdyti. Apie tai, kaip ištirti ir priimti tuos įkvėpimus, kalbėsime šiek tiek vėliau.

Savaime suprantama, kad taptume šventi, turime stengtis vykdyti Dievo valią - tą, kuri galioja visiems ir yra nurodyta per Šventąjį Raštą, įsakymus ir kitką. Tačiau taip pat būtina, kaip ką tik minėjome, žengti toliau: trokšti sužinoti ne tik tai, ko Dievas prašo visų bendrai, bet ir tai, ko jis laukia būtent iš manęs. Štai kur į pagalbą ateina įkvėpimai, apie kuriuos čia šnekame. Reikia pažymėti, kad net ir vykdant visiems bendrą Dievo valią šie įkvėpimai yra būtini.

Pirmoji priežastis yra ši: jei siekiame tobulumo, turime praktikuoti tiek daug dalykų, vykdyti tiek įsakymų ir puoselėti tiek dorybių, kad net neįmanoma visko aprėpti. Todėl svarbu kada nors gyvenime sužinoti, kokiai dorybei turėtume skirti pirmenybę: ne pagal savo įsivaizdavimą, bet pagal tai, ko Dievas tikrai iš mūsų prašo - bus gerokai veiksmingiau. Tai ne visuomet bus tai, apie ką savaime esame linkę galvoti. Čia vertėtų daug ką pasakyti: gana dažnai dedame nepaprastai daug pastangų, kad padarytume pažangą tam tikroje srityje, kai tuo tarpu Dievas iš mūsų prašo visai ko kito. Pavyzdžiui, įnirtingai stengiamės išguiti kokį nors netinkamą savo būdo bruožą, nors Dievas prašo, kad būtume pakantūs sau patiems ir nuolankiai priimtume tą trūkumą! Malonės įkvėpimai yra itin vertingi tuo, kad padeda mums teisingai nukreipti savo pastangas toje gausybėje kovų, kurias mums teks kovoti. Be šių įkvėpimų smarkiai rizikuojame kartais pernelyg apsileisti, o kartais imti reikalauti iš savęs daugiau, nei Dievas to iš mūsų nori - o tai yra tiek pat pavojinga ir

nutinka dažniau, nei manome. Dievas mus kviečia į tobulumą, tačiau Jis nėra perfekcionistas. Tobulumą pasieksime ne tiek **išoriškai prisitaikydami prie idealo, kiek viduje tapdami ištikimi Šventosios Dvasios įkvėpimams.**

Yra ir antra priežastis, kurią iškelia patirtis. Dažnai neturime jėgų įvykdyti net tos Dievo valios, tų įsakymų, kuriuos gerai žinome, nes jie visiems bendri. Tačiau kas kart, kai ištikimai atsiliepiame į Dvasios paskatas, trokšdami paklusti tam, ko Dievas iš mūsų nori (net jei tas dalykas neatrodo itin reikšmingas), ši ištikimybė atveria mums apsčiai malonės ir stiprybės. Ji pravers ir kitose srityse, o vieną dieną galbūt padarys mus pajėgius vykdyti tuos įsakymus, kurių laikytis iki šiol neturėjome jėgų. Galima sakyti, kad tai yra Jėzaus pažado Evangelijoje išsipildymas: „*Gerai, šaunusis ir ištikimasis tarne! Kadangi būvai ištikimas mažuose dalykuose, aš tau pavesiu didelius*“ (Mt 25, 21). Iš to galime išvesti pagrindinį „dvasinį dėsni“: **Mes gausime malonę būti ištikimi dideliuose ir reikšminguose dalykuose (tam kol kas nesame pajėgūs) pagal tai, kiek esame ištikimi mažuose dalykuose, kurie yra pagal mūsų jėgas, ypač jei šie maži dalykai yra tai, ko Šventoji Dvasia iš mūsų prašo, žadindama mūsų širdyse savuosius įkvėpimus.**

Užbaikime šį skyrelį dar viena esmine mintimi, kuri turėtų paskatinti mus labiau trokšti būti ištikimiems įkvėpimams. Jei siūlytume dėti pastangas dvasinei pažangai pagal mūsų manymą ir mūsų kriterijus, vargu ar mums pasisektų, nes, kaip jau sakėme, tarp to, ko Dievas iš tiesų

mūsų prašo ir to, ką įsivaizduojame Jį prašant, dažnai esti nemažas skirtumas. Mes neturėsime malonės atlikti tai, ko Dievas iš mūsų neprašo. Atvirkščiai, tam, ko Jis iš mūsų laukia, užtikrina ir malonę: Dievas duoda tai, ką pats numato. Kai Dievas mus įkvepia kokiam dalykui (jei iš tiesų Jis yra to įkvėpimo šaltinis), sykiu pasirūpina, kad pajėgtume jį įvykdyti. Net jei tas dalykas mus pranoksta ar iš pradžių baugina... Kiekviena dieviška paskata suteikia šviesos, kad suprastume, ko Dievas trokšta, o kartu duodajėgų tam įgyvendinti. Tai šviesa protui nušviesti ir jėga valiai sutelkti.

3. Ištikimybė malonei pritraukia kitas malones

Štai trumpas sesers Faustinos pasakojimas, dar viena ištrauka iš jos „Dienoraščio“.

„Šį vakarą buvau užsibrėžusi visus darbus atlikti iki naktinės, nes jaučiausi labiau nesveikuojanti nei paprastai. Iškart po naktinės nuėjau gulti. Tačiau vos įėjusi į savo kambarį, staiga širdyje pajutau, kad turiu nueiti į vienos sesers celę, nes jai reikalinga mano pagalba. Tuoj pat pas ją ir nuėjau, o ji man sako: „Oi, kaip gerai, sese, kad Dievas jus čia atsiuntė“. Ji kalbėjo taip tyliai, kad vos galėjau išgirsti. „Sesute, malonėkite man atnešti arbatos su citrina, nes mane taip troškina, o pajudėti negaliu - man labai bloga“. Ir iš tiesų ji labai kankinosi, smarkiai karščiavo. Aš ją patogiau įtaisiau, o išgėrusi šiek tiek arbatos, ji numalšino troškulį. Kai grįžau į savo celę, mano sielą persmelkė didžiulė Dievo meilė, ir aš supratau, kad reikia

būti labai dėmesingai vidiniams įkvėpimams ir ištikimai į juos atsiliepti. Juk ištikimybė vienai malonei pritraukia kitas“⁹.

Ši ištrauka puikiai paaiškina kai kuriuos anksčiau minėtus dalykus, išryškindama patį esmingiausią: už kiekvieną ištikimybę įkvėpimui atlyginama dar gausesnėmis malonėmis, dar dažnesniais ir stipresniais įkvėpimais: siela tarytum įtraukiama į didesnę ištikimybę Dievui, ji aiškiau suvokia Jo valią ir lengviau ją įvykdo. Tą patį teigia ir šv. Pranciškus Salezietis:

„Kai gerai pasinaudojame Viešpaties duotu įkvėpimu, jis suteikia dar kitą. Taip Viešpats ir toliau teikia savo malonių tiek, kiek mes jomis naudojames“¹⁰.

Tokia yra esminė šventumo link palengva mus vedanti dinamika: ištikimybė vienai malonei pritraukia kitas¹¹. Sv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė taip pat liudija apie tą „ištikimybės dinamiką“, kuri kaskart vis labiau palengvina Dievo valios vykdymą:

⁹ Šv. Faustina Kowalska, *Dienoraštis. Dievo gailestingumas mano sieloje*.

¹⁰ 2074 laiškas. Tėvas Ravier, pristatydamas pagrindinius šv. Pranciškaus Saleziečio dvasingumo punktus, teigia, kad „įkvėpimai - tai priemonė, kuria Šventoji Dvasia naudojasi, kad vestų mus kiekvieną akimirką. Juos skirti ir jais sekti yra svarbiausia pašvęstojo gyvenimo užduotis“ (François de Sales, *Lettres d'amitié spirituelle* („Dvasinės draugystės laišakai“), Desclée de Brouwer, p. 818).

¹¹ Jei kartais būname neištikimi, tai nereiškia, kad viskas prarasta. Apie tai kalbėsime vėliau.

„Praktikuoti dorybes dabar man tapo malonu ir natūralu. Iš pradžių mano veide dažnai atsispindėdavo vidinė kova, bet palengva ta kovos žymė nyko ir aukotis, atsižadėti savęs man darėsi lengva jau tą pačią akimirką. Jėzus pasakė: „Kas turi, tam bus duota, ir jis turės su pertekliumi“. Už vieną ištikimai priimtą malonę jis man suteikė daugybę kitų...“¹²

Pridurkime, kad pavymui seka malonė būti laimingam: net jei iš pradžių paklusti Dvasiai mums nemažai kainuoja, nes užkliudomos mūsų baimės, prisirišimai ir kiti panašūs dalykai, galop šis klusnumas visuomet tampa džiaugsmo ir laimės šaltiniu, jį lydi malonės išsiliejimas, išplečiantis širdį - siela ima jaustis laisva ir laiminga keliaudama Viešpaties keliais: „*Tavo įsakymų keliu aš bėgu, nes tu man duodi imlį širdį*“ (Ps 119, 32). Dievas mums atlygina gausiai ir taip dosniai, kaip tik Jis gali atlyginti. Jis elgiasi su mumis kaip Dievas... Čia glūdi dar vienas patirtimi pagrįstas dvasinis dėsni, kurį verta paminėti: tas nuolankumo Šventosios Dvasios paskatoms kelias, nors esti reiklus, nes „*Dvasia pučia, kur nori*“ (Jn 3,8), yra laisvės ir laimės kelias, kuriuo siela žygiuoja nevaržoma, širdis esti ne susitraukusi, bet praplėsta. O jei širdis praplėsta, tai yra ženklas, kad joje įsikūrusi Šventoji Dvasia.

Šventoji Dvasia pagrįstai vadinama *Guodėja*. Šios Dvasios prisilietimai teikia įžvalgos ir skatina veikti; jei juos priimame, jie paskleidžia šviesą ir teikia jėgų, išlieja į

¹² Šv. Kūdikėlio Jėzaus ir Švenčiausiojo Veido Teresė, *Vienos sielos istorija*, Rankraštis A, „Katalikų pasaulis“, 1995.

mūsų širdis ramybės aliejaus, kuris mums teikia paguodos. Net jei šių prisilietimų objektas tebūtų menkas dalykas, jie turi Dievo galios mus paguosti ir pripildyti, nes kyla iš Dievo Dvasios. Pakanka vien mažyčio Šventosios Dvasios patepimo lašelio, kad mūsų širdį užlietų toks pasitenkinimas, kokio jokios žemiškosios gėrybės negalėtų suteikti, nes šis lašelis yra iš begalinio Dievo¹³. „*Dosniai patepi mano galvą aliejais - pripili sklidingą taurę!*“ (Ps 23, 5). Šis Dvasios patepimas netruks pasklisti sieloje to, kuris daro gėrį, įkvėptą jam Dvasios. Čia susiduriame su kitu svarbiu dvasinio gyvenimo dėsniu: tai, kas iš tiesų gali patenkinti mūsų širdį, yra ne tiek gėris, kurį gauname, kiek Dievo įkvėptas gėris, kurį praktikuojame. Didesnė laimė duoti nei imti.

Taigi ką tik parodėme, kaip vaisinga priimti Šventosios Dvasios paskatas ir į jas atsiliepti, kad drauge su seserimi Faustina galėtume sakyti, jog tai neginčijamai yra pagrindinis mūsų būdas šventėti. Kyla įvairių klausimų: kaip atpažinti ir skirti tas Dvasios paskatas? Ar visi jų gali gauti? Kaip dažnai? Kaip padėti joms reikštis mūsų dvasiniame gyvenime?

Mėginsime atsakyti į šiuos klausimus. Pradėsime nuo paskutiniojo.

¹³ Šv. Viktoro Ričardas sako: „Drįstu teigti, kad vienas dieviškosios paguodos lašelis gali tai, ko nepadarytų visi pasaulio malonumai. Pastarieji širdies nepatenkins, o vienas vienintelis vidinio švelnumo lašelis, kurį sieloni įlieja Šventoji Dvasia, ją tiesiog pakerti suteikdamas švento svaigumo“.

ANTROJI DALIS

KAIP PADĖTI ĮKVĖPIMAMS SKLEISTIS?

Dievas visus žmones myli vienodai stipriai ir visus nori nuvesti į tobulumą, tačiau kiekvieną vis kitu keliu. Tai reiškia, kad malonės įkvėpimų apraiškų įvairovė ir gausa bus vienokia vienam asmeniui ir visiškai skirtinga kitam. Dvasios nepriversi daryti taip arba kitaip, nes Dievas yra savo dovanų šeimininkas. Tuomet nėra jokios abejonės, kad Dievas kiekvienam suteiks bent jau tiek įkvėpimų, kiek bus reikalinga, kad tas žmogus šventėtų.

Štai ką sako šv. Pranciškus Salezietis:

„O, kokie palaiminti yra tie, kurie turi atviras širdis šventiesiems įkvėpimams! Jie niekuomet nepritrūks tų įkvėpimų, kurie jiems būtini, kad galėtų gerai ir pamaldžiai atlikti savo priedermes ir šventai vykdyti savo tarnybos pareigas. Kadangi Dievas, gamtai tarpininkaujant, kiekvienam gyvuliui duoda reikalingų instinktų išlikti ir savo rūšies ypatybėmis išlaikyti, taip ir kiekvienam iš mūsų, jei nesipriešiname

Dievo malonei, Jis duoda reikalingų įkvėpimų, kad gyventume, veiktume ir išsilaikytume dvasiniame gyvenime“¹⁴.

Derėtų pridurti, kad nors toms Dvasios paskatoms, deja, teikiama mažai svarbos daugelio krikščionių gyvenime, jos nėra kažkas labai nepaprasto - tai dvasinio gyvenimo „normalaus funkcionavimo“ dalis. Tą patį turi galvoje ir šv. Paulius, sakydamas, kad „*Visi, vedami Dievo Dvasios, yra Dievo vaikai*“ (Rom 8, 14). Ir dar: „*Jeigu gyvename Dvasia, tai ir elkimės pagal Dvasią*“ (Gal 5, 25). Mes visi krikštu gavome Šventosios Dvasios malonę ir tapome įvairiais. Tikras šio sakramento vaisius mūsų gyvenime yra tai, ką teologija vadina „Šventosios Dvasios dovanomis“. Jų tikslas, kaip sakė šv. Tomas Akvinietis, yra „paruošti sielą guviai atsiliepti dieviškojo įkvėpimo impulsui“¹⁵. Pastarasis dar yra sakęs, kad „Šventosios Dvasios dovanos padaro sielą pajėgią paklusti dieviškajai paskatai“¹⁶. Tad kiekvienas krikščionis turi trokšti ir prašyti U! įkvėpimo malonių. Žinoma, Dievas vieniems jų duoda daugiau, kitiems šiek tiek mažiau, bet „*Iš kiekvieno, kuriam daug duota, bus daug pareikalauta*“ (IT 12, 48), kaip ir iš kiekvieno, kuriam mažiau duota, bus mažiau pareikalauta.

Vis dėlto tie įkvėpimai nėra kažkas, ką laikytume nebūtinu, nes jie gali turėti lemiamos reikšmės visai mūsų

¹⁴ *Trat de l'Amour divin* („Traktatas apie dieviškąją Meilę“), 8 knyga, 11 skyrius.

¹⁵ *Summa Theologica*, Ia IIae q.68 a.1.

¹⁶ Ten pat.

dvasinei pažangai. Priimti juos į savo gyvenimą yra nepaprastai svarbu. Kas konkrečiai įgalina malonės įkvėpimus? Ką daryti, kad Viešpats duotų mums kuo daugiau iš jų pasipelnyti? Pateiksime kelias jų pasireiškimą skatinančias sąlygas.

1. Šlovinti ir dėkoti

Priimti iš Dievo dar gausėses malones mums trukdo turbūt tai, kad tiesiog nepakankamai pripažįstame tas, kurias Jis mums jau suteikė, ir nedėkojame už jas. Neabejotina, kad jei iš visos širdies sakysime Dievui „ačiū“ už kiekvieną gautą malonę, o ypač - už įkvėpimus, Jis suteiks jų daugiau.

Štai ką šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresė sako savo seseriai Celinai:

„Daugiausia Gerojo Dievo malonių pritraukia dėkingumas, nes jei dėkojame už vieną geradarybę, tai Jį sujaudina ir Jis nedelsdamas suteikia mums dešimtį kitų. O jei ir vėl Jam su tuo pačiu įkarščiu dėkosime, Jis padaugins jų nesuskaičiuojamai! Aš tai patyriau, pamėginkite ir pati pamatysite. Esu Jam be galo dėkinga už visa, ką Jis man duoda, ir randu tūkstantį būdų, kaip Jam tai įrodyti“¹⁷.

Kalbama ne apie „išskaičiavimą“, bet apie tai, kad reikia įsisąmoninti, jog būdami nedėkingi Dievui užsisklendžiame savyje ir užsivertame Jo malonei. „Šlovink VIEŠPATI,

¹⁷ *Patarimai ir prisiminimai*, surinkti sesers Genovaitės.

mano siela, ir neužmiršk, koks jis geras“, - sako psalmės¹⁸ žodžiai. Šlovinimas išgrynina širdį ir padaro ją nuostabiai imlią priimti dieviškąją malonę ir Šventosios Dvasios paskatas.

2. Trokšti ir prašyti

Žinoma, dar reikia tų paskatų trokšti ir dažnai jų melsti: „*Prašykite, ir jums bus duota*“ (Lk 11,9). Tai turėtų būti vienas dažniausių mūsų prašymų: „Įkvėpk mane visuose sprendimuose ir neleisk man apleisti nė vieno tavųjų įkvėpimų“.

To turime prašyti visomis gyvenimo aplinkybėmis. Itin ypatingomis gyvenimo akimirkomis, dalydami svarbius pasirinkimus, arba kai mums atrodo, kad gyvendami su Viešpačiu mindžikuojame vienoje vietoje, kad reikia atgaivos, būtų labai gerai skirti keletą dienų rekolekcijoms ir daugiau melstis prašant Šventosios Dvasios šviesos. Būtų ištis didžiai stebėtina, jei Viešpats mums neatsilieptų savaisiais įkvėpimais.

3. Apsispręsti nieko Dievui neatsakyti

Dar svarbiau nei melstis sąmoningą ir aiškų prašymą išsakančia malda yra **turėti** tvirtą ir pastovų **nusistatymą visame kame paklusti Dievui**: tiek mažuose, tiek dideliuose

¹⁸ Ps 103, 2.

dalykuose - be jokios išimties. Kuo labiau nusiteikusius visiškai Jam paklusti Dievas mus mato, tuo dosniau apdovanoja savaisiais įkvėpimais. Nesakau, kad reikia būti tikrai pajėgiems visame kame Dievui paklusti - tai, žinoma, neįmanoma dėl mūsų trapumo. Tačiau reikia būti rimtai apsisprendusiems ir ypač malda nepaliaujamai stiprinti pasiryžimą paisyti kiekvienos Dievo valios apraiškos, kad ir kokia maža ji būtų.

Reikia pabrėžti, kad šis pasiryžimas neturi virsti skrupulu, kuriuo pasinaudojęs piktasis galėtų palaužti mūsų ryžtą, baime, kad prasilenksime su Dievo valia, ar nerimu, kad jos nesuprasime. Šioje srityje, kaip ir visose kitose, mums reikia leisti vedamiems meilės, o ne baimės ir, kaip yra sakęs šv. Pranciškus Salezietis, „turime labiau mėgti klusnumą, nei baimintis dėl neklusnumo“¹⁹. Privalome nuolat tvirtinti savo ryžtą būti nuolankiems Dievui ir kartu sergėtis, kad piktasis tuo niekuomet nepasinaudotų ir nedrumstų mūsų sielos nerimu ar neatimtų mums drąsos, kai neišvengiamai suklysim.

4. Praktikuoti Dievo vaiko pasitikėjimą ir klusnumą

Siekiant, kad Dievas per įkvėpimus labiau mums atskleistų savąją valią, pirmiausia reikia paklusti tai Dievo valiai, kuri mums jau yra žinoma. Tai pritaikoma daugeliui sričių.

¹⁹ Laiškas šv. Joanai Šantalietei.

Kaip jau minėjome anksčiau, kiekviena ištikimybė malonei pritraukia naujų, vis gausesnių malonių. Jei dėmesingai paklusime Dvasios paskatoms, jos taps gausesnės. O jei apsileisime, jos retės. „*Kiekvienam, kas turi, bus pridėta, o iš neturinčio bus atimta net ir tai, ką turėjo*“ (Lk 19, 26), - sako Jėzus. Štai jau ir pirmasis principas. Idant gautume daugiau įkvėpimų, turime pradėti nuo klusnumo tiems, kuriuos jau gavome. Akivaizdu, kad Dievas mums suteiks tiek įkvėpimų, kiek matys mus ištikimai vykdančius Jo valią, kuri mums parodyta kitais būdais, pavyzdžiui, per įsakymus, mūsų pareigas. Yra įvairių Dievo valios išraiškų, kurios mums ir taip yra žinomos, tad ypatingi įkvėpimai čia nereikalingi - tai Dievo valia, kuri visiems mums bendrai apreiškta per Šventojo Rašto įsakymus, Bažnyčios mokymą, mūsų asmeninio pašaukimo keliamus reikalavimus, profesines pareigas ir kt.

Jei nuoširdžiai trokštame būti ištikimi visose srityse, Dievas mus apdovanos gausesnėmis Dvasios paskatomis. O jei esame apsileidę atlikdami įprastines savo pareigas, galime kiek įmanydami melsti Dievą ypatingų įkvėpimų, bet mažai tikėtina, kad Jis mus išklauskys...

Taip pat neužmirškime iš meilės Dievui sutikti paklusti kiekviena teisėta proga, ar ji pasitaikytų bendruomeninio, šeiminio ar socialinio gyvenimo srityje. Žinoma, verčiau paklusti Dievui nei žmonėms, tačiau neturėkime iliuzijos, kad būsime pajėgūs paklusti Dievui, jei nesame pajėgūs paklusti žmonėms. Abiem atvejais susiduriama su ta pačia kliūtimi - egocentrizmu, savivale. Kas neįstengia

paklusti žmonėms, veltui puoselėja saldžias iliuzijas dėl savo gebėjimo paklusti Šventajai Dvasiai. Jei niekuomet nesu nusiteikęs atsižadėti savivalės, savų supratimų, polinkių, prisirišimų prie žmonių, kas man užtikrins, kad sugebėsiu tai padaryti, kai būsiu paprašytas Dievo?

5. Su pasitikėjimu atsiduoti

Galop neužmirškime galbūt pačios svarbiausios, tačiau mažiausiai paisomos paklusnumo formos, kurią galėtume pavadinti „klusnumu įvykiams“²⁰. Juk gyvenimo įvykiai yra

²⁰ Ši sąvoka akivaizdžiai kelia nelengvą teologinę ir egzistencinę problemą. Tai anaip tol nereiškia tapti pasyviu fatalistu ar sakyti, kad viskas, kas nutinka, yra Dievo valia: Dievas nenori blogio ar nuodėmės. Nutinka daug dalykų, kurių Dievas nenori, bet kartu iš savo išminties, kuri visuomet stulbins mūsų protą, Jis leidžia jiems nutikti. Dievas mūsų prašo, kad kiek įmanydami stengtumės panaikinti blogį. Tačiau kad ir kokios būtų mūsų pastangos, visuomet bus dar visas rinkinys aplinkybių, kurių mes niekaip negalėsime veikti. Tai nebūtinai bus Dievo norėtos, tačiau Jo leistos aplinkybės. Jis kviečia sutikti su jomis ramiai ir su pasitikėjimu, net jei jos mums neparankios ir verčia kentėti. Tai reiškia ne sutikti su blogiu, bet su slėpinin-gąja Dievo išmintimi, kuri tą blogį leidžia. Priimti tokias aplinkybes nereiškia eiti į kompromisą - tai pasitikėti Dievu, ir šis pasitikėjimas bus galingesnis už blogį. Tai tam tikra skausmingo, bet vaisingo paklusnumo forma. Toks pasitikėjimas reiškia, kad padarę visa, kas mūsų galioje, esame kviečiami išgyventi tuos mūsų valią slegiančius įvykius su atsidavimu ir Dievo vaiko pasitikėjimu, tikėdami, kad „*viskas išeina į gera mylintiems Dievą*“ (Rom 8, 28). Pavyzdžiui, Dievas nenorėjo, kad Judas būtų išdavikas ar kad Poncijus Pilotas būtų toks bailsys (Dievas negali norėti nuodėmės), bet Jis tai leido ir norėjo, kad Jėzus *sūniškai* sutiktų su tais įvykiais, kaip Jis ir padarė: „*Tėve, tebūnie ne kaip aš noriu, bet kaip tu*“ (Mk 14, 36-37).

pati tikriausia Dievo valios išraiška, nes nėra subjektyvios interpretacijos rizikos. Jei Dievas mato, kad įvykius priimame nuolankiai, sugebame ramiai ir su meile neprieštarauti tam, ką gyvenimo įvykiai mums „primeta“, kad darome tai su Dievo vaiko pasitikėjimu ir atsiduodami Jo valiai, nėra jokios abejonės, kad Jis mūsų širdžiai kalbančios Šventosios Dvasios veikimu pagausins labiau asmeniškų savo valios išreiškimų. O jei mes, priešingai, nepaliausime maištauti ir užsikietinsime prieštaravimų aki-vaizdoje, tuomet šis nepasitikėjimas Dievu bus nemenka kliūtis Šventajai Dvasiai vadovauti mūsų gyvenimui.

Tai, kas mums labiausiai trukdo tapti šventiems, neabejotinai yra mūsų nevaliojimas iki galo sutikti su **viskuo**, kas mums nutinka. O sutikti turėtume laikydamiesi ne fatališkos ir pasyvios nuostatos, bet su pasitikėjimu visiškai atsiduodami į Tėvo rankas. Kai mus ištinka skausmingi įvykiai, net jei ir nemaištaujame, labai sunkiai juos pakenčiame arba pasyviai jiems pasiduodame. Tačiau Dievas mus kviečia laikytis kur kas pozityvesnės ir vaisingesnės nuostatos: daryti taip, kaip darė Mažoji Teresėlė, kuri sakė: „Aš **renkuosi viską**“. Tai reiškia: renkuosi visa, ko Dievas nori mano gyvenimui. Nepasitenkinu vien tuo, kad pakenčiu, bet laisva valia **nusprendžiu rinktis tai, ko nepasirinkau**. Yra vienas Mažosios Teresėlės posakis: „**Noriu viso to, kas man neparanku**“²¹. Išoriškai tai niekaip

²¹ Šis pasakymas pateiktas sesers Genovaitės *Patarimuose ir prisiminimuose*.

nepakeičia aplinkybių, bet viduje keičia viską. Šis meilės įkvėptas pasitikėjimas ir sutikimas ją priimti daro mane laisvą, aktyvų - nebe pasyvų, ir leidžia Dievui iš visko, kad ir kas nutiktų - tiek gero, tiek blogo - išgauti gera.

6. Praktikuoti neprisirišimą

Negalime priimti Dvasios paskatų, jei esame užkietėję, prisirišę prie savų gėrybių, savo pažiūrų, sampratų ir kt. Kad leistumės vedami Šventosios Dvasios, mums reikia didžiulio nuolankumo ir lankstumo, kuris pamažu įgyjamas praktikuojant neprisirišimą. Stenkimės į nieką „neįsikabinti“ nei materialiai, nei emociškai ar net dvasiškai. Tai nereiškia tapti tokiems, kuriems į viską „nusispjaut“, kurie viskam abejingi. Tai taip pat nereiškia praktikuoti tam tikrą priverstinę askezę, kad atsisakytume visko, iš ko susideda mūsų gyvenimas - dažniausiai tai tikrai nebus tai, ko Viešpats mūsų prašo.

Reikia išsaugoti neprierašią širdį, išlaikyti viskam vidinę laisvę, atstumą, gebėjimą valdytis. Tuomet nepatirsime dramos, jei negalėsime leisti sau tam tikrų dalykų, įpročių, kokių nors santykių ar asmeninių planų. Šį neprisirišimą reikia praktikuoti visais gyvenimo aspektais. Žinia, ne materialinis aspektas čia pats svarbiausias. Daug dažniau mūsų dvasinei pažangai kliudys prisirišimas prie tam tikrų idėjų, sampratų ar įpročių kažką daryti savaip.

Štai ką pataria vienas XVI amžiuje gyvenęs pranciškonas:

„Dėl visa ko tebūna jūsų valia visuomet pasirengusi. O širdis tenebūna ko nors pavergta. Kai jumyse gims koks troškimas, nusiteikite taip, kad jam neišsipildžius neimtumėte sielvartauti, bet savo dvasioje liktumėte tokie ramūs, lyg nieko ir nebūtumėte geidę. Tikroji laisvė - prie nieko neprisirišti. Tokio išlaisvinimo ir nori Dievas jūsų sielai, kad padarytų joje didžių stebuklą“²².

Net jei patys tikslai yra nuostabūs, prisirišimas prie savosios „išminties“ yra turbūt pati didžiausia kliūtis nuolankumui Šventajai Dvasiai. Kuo mažiau šis prisirišimas sąmoningai suvokiamas, tuo didesne jis tampa kliūtimi. Savaime suprantama, sunkiau susivokti, kad esame prisirišę prie savo valios, kai pats trokšamas dalykas yra geras: mes užsispyrę siekiame jo nesuvokdami, kad tai, kaip įgyvendiname šį sumanymą, dažnai neatitinka Dievo plano.

Tarp Dievo išminties ir mūsų siekimo niekuomet nebus tobulo sutapimo. Tai reiškia, kad jokiam mūsų dvasinės kelionės etape nebūsime atleisti nuo šios neprisirišimo prie savų sumanymų praktikos, kad ir kokie geranoriški būtų tie sumanymai.

7. Būti tyloje ir ramybėje

Dievo Dvasia yra ramybės, taikos Dvasia, ji kalba ir veikia ramybėje bei romume, o ne nerime ir sumaištyje. Be to, Dvasios įkvėpimai dažnai yra tarsi švelnūs prisilietimai, jie nepasireiškia griausmais ir negalės išaiškėti mūsų

²² Juan de Bonilla, *La paix intérieure* („Vidinė ramybė“), Bédititudes, 1990.

dvasinei sąmonei, kol joje nebus ramybės, taikos ir tylos zonos. Jei mūsų viduje tvyro nuolatinė sumaištis ir nuolat blaškomės, tylus Šventosios Dvasios balsas vargiai bus išgirstas.

Tai reiškia, kad norint atpažinti Šventosios Dvasios paskatas ir jomis sekti, svarbiausia yra siekti visomis aplinkybėmis išlaikyti ramią širdį. Tai nėra lengva, tačiau jei turėsime viltį Dieve, jei praktikuosime nuolankumą bei atsidavimą ir nepalaužiamai pasitikėdami dieviškuoju gailestingumu priimsime savąjį neturtą, vis labiau prie to artėsime. Ties šia tema pernelyg ilgai nesustosime, nes ji jau buvo aptarta kitoje knygoje²³. Tačiau šiuos dalykus pabrėžti yra itin svarbu, nes jei „nepraktikuosime“ ramybės susidūrę su aplinkybėmis, kur bus rizika jos netekti (o tokių aplinkybių tikrai daug), mes vargiai pajėgsime išgirsti Šventosios Dvasios balsą, kai ji norės prabilti į mūsų širdį; jei leisime nerimui joje viešpatuoti, jis beveik neišvengiamai tam sutrukdytų. Kaip jau aiškinome nurodytoje knygoje, mūsų pastangos net ir sunkiomis akimirkomis išlikti ramiems yra labai naudingos, nes būtent išlikdami ramūs sugebėsime į situaciją reaguoti ne vien žmogiškai, skubotai ir nerimastingai, taip įnešdami daug painiavos, bet įdėmiai įsiklausysime į Šventosios Dvasios siūlymus - o tai neabejotinai bus naudingiau. Taigi stenkimės įgyvendinti šv. Kryžiaus Jono žodžius:

²³ Jacques Philippe, *Širdies ramybės ieškant*, „Katalikų pasaulio leidiniai“, 2004.

„Rūpestingai saugokite savo širdies ramybę, kad joks šio pasaulio įvykis jos nesudrumstų... Net jei viskas šioje žemėje griūtų ir visi įvykiai pasisuktų prieš mus, būtų beprasmiška nerimauti, kadangi šis nerimas mums padalytų daugiau žalos nei naudos.“²⁴

O pati didžiausia žala būtų ta, kad taptume nepajėgūs sekti Šventosios Dvasios paskatomis.

Tai susiję su mokėjimu būti tyloje. Kalbame ne apie tuščią tylą, bet tą, kuri yra ramybė, dėmesys Dievo artumui ir kitam žmogui, laukimas pasitikint, viltis Dieve. Vidinė sumaištis palieka mažai galimybių pasireikšti Šventajai Dvasiai, nes mumyse sukasi nepaliaujantis minčių ir vaizduotės verpetas, išgirstų ar mūsų pačių ištartų žodžių sūkurys - už jų užsikabiname, o jie tik kursto mūsų susirūpinimą, baimes, nepasitenkinimą. Tyla - tai ne tuštuma, bet tokia bendra vidinė nuostata, kuri padeda širdyje išlaikyti, šv. Kotrynos Sienietės žodžiais tariant, „vidinę celę“, kur esame Dievo artume ir kalbamės su Juo. Tyla yra priešinga vidiniam išsi-barstymui, smalsavimui, plepėjimui ir panašioms dalykams. Tai sugebėjimas paprastai grįžti į mūsų pačių vidų, tarsi traukiamiems mumyse gyvenančio Dievo artumo.

8. Ištvermingai ir ištikimai melstis

Šios visos minėtos nuostatos, leidžiančios lengviau pasireikšti Dvasios paskatoms, įgyjamos tik palaipsniui ir

²⁴ *Maksimos* 173 ir 175.

tam besālygiškai būtina ištikimybė vidinei maldai. Tam, kad sutvirtėtų mūsų ryžtas nieko Dievui neatsakyti, kad praktikuotume neprisirišimą, Dievo vaiko atsidavimą ir pasitikėjimą, kad pamiltume tylą ir vidinį susikaupimą, kad atrastume tą „širdies vietą“, kur mus švelniai kalbina Šventoji Dvasia, neišsiversime be vidinės maldos. Tai išsamiai aptarėme kitoje knygoje²⁵, todėl čia į tai labiau nesigilinsime, bet būtina priminti, kaip naudinga mokėti reguliariai ir ištikimai skirti laiko šiai tylios asmeninės maldos praktikai. Pats Jėzus mums tai pataria: „*Kai tu panorėsi melstis, eik į savo kambarėlį ir užsirakinęs melskis savo Tėvui, esančiam slaptoje*“ (Mt 6, 6).

9. Tirti širdies „sujudimus“

Kur gimsta šie malonės įkvėpimai? Ne mūsų vaizduotėje ar galvoje - jie išnyra iš mūsų širdies gelmės. Idant juos atpažintume, turime būti dėmesingi tam, kas joje vyksta, tiems „sujudimams“, kuriuos galime joje apčiuopti ir sugebėti atskirti, ar jie kyla iš mūsų prigimties, piktojo veikimo ar Šventosios Dvasios įtakos. Apie skyrimo klausimą kalbėsime vėliau, kol kas norime pasakyti štai ką: jei vykdysime anksčiau minėtus patarimus, įgysime sugebėjimą būti dėmesingais tam, kas vyksta giliausiame ir svarbiausiame mūsų esybės lygmenyje. Šis lygmuo ne visuomet yra tas, kur daugiausia maišaties, ne - tai intymi širdies

²⁵ Jacques Philippe, *Du temps pour Dieu* („Laikas Dievui“), Béatitudes, 1992.

vieta, kurią mes pamažu įsisąmoniname ir kur Šventoji Dvasia sužadina savo paskatas.

Išmokdami pastebėti įvairius mūsų sielos sujudimus, išmokime atpažinti Šventosios Dvasios paskatas. Tai nereikia, kad dėl to reikia pasinerti į tam tikrą nuolatinę nerimastingą ir priverstinę psichologinę savistabą, kuri mus tik sutelktų į mus pačius ar paverstų mus tarsi žaislais, kurie veikia pagal tai, kokios yra mūsų emocijos ir mintys, kas nieko gero neduotų. Tai veikiau reiškia gyventi nuolatine Dievo troškimo, vidinės rimties ir maldos nuostata, būnant dėmesingiems tam, kas mumyse vyksta, kad tuomet, kai mūsų širdį paliestų malonės veikimas, jis nebūtų pritildytas ar užslopintas visų kitų potraukių ir emocijų, bet galėtų iškilti į mūsų sąmonę ir būti atpažintas kaip dieviškasis įkvėpimas.

Tam būtinas tam tikras budrumas, kad karts nuo karto galėtume ištirti, kas mus veikia, kas pastūmėja daryti vieną, o ne kitą dalyką. Toks atidumas daro mus pajėgius atpažinti savyje sujudimų įvairovę. Kai kurie sujudimai yra „netvarkingi“, t. y. neaiškios kilmės impulsai ką nors daryti, sakyti ar panašiai.

Iš tiesų dažnai esame valdomi baimės, pagiežos, pykčio, agresyvumo, poreikio būti kitų pastebėtiems, noro kitus žavėti, savo juslingumo ir kt. Tos netvarkingos paskatos gali kilti iš mūsų „sugedusios prigimties“, kaip kitados buvo sakoma; šiandien veikiau sakytume, kad jos kyla iš mūsų „žaizdų“. Tokios paskatos taip pat gali būti iš piktojo - turime omenyje pagundas. Kartais, priešingai, esame veikiami gerų paskatų, pavyzdžiui, nuoširdaus

ir nesavanaudiško troškimo kam nors padėti ar panašiai. Šie gerieji postūmiai gali kilti iš mūsų prigimties (ne viskas mumyse yra sugedę!) arba būti antgamtinės kilmės t. y. būti įsisąmoninto ar neįsisąmoninto dieviškosios malonės veikimo mūsų širdyse vaisiais. Pastebėkime ir tai, kad kai kurios iš pažiūros geros paskatos (jų tikslas atrodo esąs geras) gali iš tikrųjų tokios nebūti, bet kilti veikiau iš piktojo. Jis yra klastingas ir kartais stumia mus daryti tai, kas atrodo gera, bet iš tiesų yra priešinga Dievo valiai mums ir duoda neigiamų vaisių mūsų gyvenime.

Ta vidinio susitelkimo būseną, apie kurią čia kalba me, padės susivokti šių paskatų įvairovėje, pažinti jų kilmę ir poveikį: pavyzdžiui, kurie iš jų palieka mumyse džiaugsmą ir ramybę, o kurie, priešingai, sukelia nerimą ir liūdesį. Toks savo širdies tyrimas mums ypač padės suprasti kai kuriuos mus karts nuo karto kam nors sužadinančius postūmius, ir įgiję šiek tiek patirties tapsime pajėgūs atpažinti Šventosios Dvasios kvietinius daryti (ar nedaryti!) vieną ar kitą dalyką. Tai ir bus tie mūsų minimi malonės įkvėpimai, kuriais sekti yra taip svarbu, nes taip gaunama naudos mūsų dvasinei pažangai ir itin vertingos pagalbos Dievo ir artimo tarnystėje. Jie gali būti gausesni ar ne tokie gausūs - tai priklausys nuo Dievo. Tačiau kuo mažiau šių įkvėpimų prarasime, tuo mums geriau, nes jie mus atveria Šventosios Dvasios veikimui, kuri „ateina pagalbą mūsų silpnumui“ (Rom 8, 26).

10. Atverti širdį dvasios tėvui

Atpažinti Šventosios Dvasios veikimą savyje bus daug lengviau, jei turėsime galimybę atverti savo širdį asmeniui, kuris gali mums dvasiškai patarti. Neretai patys vieni nesugebame aiškiai suprasti, kas mumyse vyksta, kas skatina daryti vieną ar kitą dalyką ir panašiai, o kalbantis su tokią patirtį turinčiu asmeniu ir bandant išsakyti tai, ką išgyvename, įgauname šviesos. Žinokime, kad Dievas laimina tokį širdies atvėrimą. Tai - nuolankumo ir pasitikėjimo kitu asmeniu nuostata (pripažįstame, kad mums neužtenka savęs pačių), bylojanti apie tai, kad mūsų troškimas aiškiai suprasti Dievo valią tam, kad galėtume ją vykdyti, yra išties nuoširdus, nes imamės tam reikalingų priemonių. Tokia laikysena Dievui labai patinka ir Jis netrunka atsiliepti savo malonėmis. Tad reikia kiek įmanoma melsti Viešpatį, kad duotų žmogų, kuriam atvertume savo širdį, ir pasinaudoti Jo tam teikiamomis progomis, nors kartais tai reikalautų drąsos. Sykiu mokėkime nenusivilti, jei ne dėl mūsų kaltės tokios progos pasitaiko labai retai. Jei nuoširdžiai troškime dvasios tėvo, bet jo nerasiame, Dievas kitaip mums jį parūpins.

Reikia pridurti, kad dažna išpažintis, net jei ji nesiemia dvasiniu vadovavimu, taip pat yra širdies apvalymo ir šviesos, leidžiančios suprasti, kas vyksta mūsų sieloje, šaltinis, kurio nedera apleisti.

TREČIOJI DALIS

KAIP ATPAŽIŖISTAME, KAD ĮKVĖPIMAS YRA IŠ DIEVO?

Ir štai prieiname prie paties opiausio klausimo. Kaip šioje, kartais sumaištingoje minčių, emocijų, vidinių pojūčių gausybėje pažinti iš Dievo kylančius įkvėpimus? Kaip atpažinti tuos, kurie ateina iš Šventosios Dvasios, ir nespainioti jų su tais, kurie gali būti mūsų vaizduotės, savi-taigos ar piktojo pagundų padarinys?

Savaime suprantama, į šiuos klausimus nėra paruošto atsakymo. Mūsų „aš“ ir įvairūs jį veikiantys psichologinės ar dvasinės kilmės veiksniai sudaro perdėm sudėtingą pasaulį, kad Šventosios Dvasios paskatų skyrimą galėtume atlikti remdamiesi keliomis mechanškai taikomomis taisyklėmis. Tuo tarpu galime pateikti keletą pastabų ir suformuluoti kai kuriuos kriterijus, leisiančius geriau šiuo klausimu susivokti. Šie kriterijai negali užtikrinti neklystamumo, - neklysti šioje srityje neįmanoma, tačiau jų

pakanka, kad galėtume žengti į priekį (nors kartais ir apgraibomis) ir kad mūsų laisvė vis labiau bendradarbiautų su dieviškąja malone.

1. „Dvasinė pagava“ įgyjama palaipsniui

Prieš apžvelgiant kriterijus, kaip skirti Šventosios Dvasios paskatas, norėtume pažymėti kai ką itin svarbaus.

Lengviausiai ir greičiausiai dieviškąsias paskatas atpažinti ir į jas atsiliepti mums padėtų išsiugdyta tam tikra „dvasinė pagava“. Gyvenimo pradžioje tokios pagavos nebūna, nebent labai menka, tačiau patirtis ir ypač pasiryžimas ištikimai sekti Viešpačiu gali ją labai išlavinti²⁶. Ši „dvasinė klausa“ yra tarytum sugebėjimas tarp daugelio nedarniai mumyse skambančių balsų išgirsti tą vienintelį ir atpažįstamą Jėzaus balsą. Ta pajauta, būdinga įsimylėjusiam žmogui, leidžia mums girdimų skambesių gausme vis lengviau skirti Sužadėtinio balsą.

Šventoji Dvasia kiekvienam kalba tam tikru „balso tonu“, jai vienai būdingu tembru. Jis švelnus ir galingas, grynas ir aiškus - iš to, jei esame įpratę jo klausyti, išsyk ir beveik neklysdami jį atpažįstame. Piktasis, „Dievo

²⁶ Šios „dvasinės pagavos“ lavinimas remiasi „Šventosios Dvasios dovanų“ teologija, kurią plėtojo šv. Tomas Akvinietis bei daugelis kitų - kiekvienas savitai. Nenorime pernelyg gilintis ir smulkiai aptarinėti įvairias Šventosios Dvasios dovanas, nes tai tik apsunkintų mūsų temos dėstymą, kurį norime išlaikyti kuo paprastesnį. Apie tai plačiau rasite priede pateikiamoje šv. Pranciškaus Saleziečio teksto ištraukoje.

mėgdžiotojas“, kartais, žinia, norės imituoti šį Sužadėtinio balsą. Tačiau jei mes būsimė iš tiesų įpratę pastarojo klausytis įsimylėjusia širdimi, nuolat ir nuoširdžiai ieškodami dieviškosios valios, lengvai atpažinsime, kad net puikiai mėgdžiojamas balsas skamba *ne taip* ir todėl nėra Jėzaus balsas. Šią dvasinę pagavą palaipsniui mums suteiks Šventoji Dvasia, kaip Jėzus mums žada Evangelijoje pagal Joną. Kalbėdamas apie save kaip apie Gerąjį Ganytoją, Jis sako: „<...> *avys paskui jį seka, nes pažįsta jo balsą. Paskui svetimą jos neseks, bet nuo jo bėgs, nes nepažįsta svetimųjų balso*“ (Jn 10, 4—5).

2. Kriterijai, leidžiantys teigti, kad įkvėpimas kyla iš Dievo

Kad ši „dvasinė pagava“ galėtų pamažu atsirasti, ji turi remtis tam tikrais skyrimo kriterijais. Peržvelkime pačius svarbiausiuosius.

Išorinis kriterijus: Dievas negali pats sau prieštarauti

Yra tam tikras skaičius vadinamųjų „išorinių“ kriterijų, kuriuos įkvėpimas, jei jis yra iš Dievo, būtinai turi atitikti; jie leidžia paneigti kai kuriuos kitus, tariamai iš Dievo kylančius įkvėpimus. Šie kriterijai remiasi paprastu Dievo nuoseklumu: Šventoji Dvasia savo įkvėpimais negali iš mūsų prašyti to, kas prieštarautų Jos valiai, kuri išreiškta įprastesniais būdais: Dievo žodžiu, Bažnyčios mokymu, mūsų pašaukimo keliamais reikalavimais.

Atitikimas Šventajam Raštui ir Bažnyčios mokymui

Dieviškasis įkvėpimas negali prieštarauti tam, ko mus moko ir kam kviečia Dievo žodis. Kalbame ne apie asmeninę vaizduotės persmelktą Dievo žodžio interpretaciją, bet apie Šventąjį Raštą tokį, kokį jį mums perduoda ir aiškina Bažnyčios Magisteriumas. Pavyzdžiui, įkvėpimas negali manęs raginti veiksmui, kuris Bažnyčios laikomas amoraliu. Autentiški įkvėpimai visuomet bus persmelkti klusnumo Bažnyčiai dvasios. Vienuolis, kuris nepaklustų savo vyresniesiems, vyskupui ar Šventajam Tėvui, net jei jo tikslai patys savaime girtini, tikrai nebus vedamas dieviškojo įkvėpimo. „Dievas, siųsdamas širdin įkvėpimus, pirmiausia suteikia tąjį, kuris skatina paklusti“²⁷, - sako šv. Pranciškus Salezietis.

Atitikimas mano pašaukimo keliamiems reikalavimams

Mano kaip sutuoktinio, tėvo, kunigo ar Viešpačiui pasišventusiojo pašaukimas ir gyvenimo aplinkybės, pavyzdžiui, profesinės pareigos, kelia daugybę reikalavimų, kurie man yra Dievo valia. Įkvėpimas negali manęs kviesti tam, kas akivaizdžiai prieštarautų, kad vykdyčiau visa tai, kas kitados būdavo vadinama „prievole“. Šventoji Dvasia gali pastūmėti šeimos motiną šiek tiek mažiau rūpintis namų tvarkymu, kad ji galėtų skirti laiko maldai. Tačiau jei įkvėpimas ją ragina kontempliuojant

²⁷ *Traktatas apie Dievo meilę, 8 knyga, 10 skyrius.*

praleisti tiek laiko, kad nuo to nukenčia vyras ir vaikai, verta juo suabejoti. Įkvėpimai nenukreips nuo to, kas yra mūsų pareiga, neragins jos apeiti, bet kaip tik padės ją lengviau įgyvendinti.

Kartais būna šiek tiek keblu taikyti šį kriterijų, nes mūsų pareigų ribos gali būti ne visai aiškos, bet priešara tarp pareigos ir kai kurių įkvėpimų neretai daugiau taria-ma nei tikra. Bažnyčios istorija pateikia keletą kraštutinių atvejų, pavyzdžiui, šv. Mykolas iš Flue, kuris paliko savo šeimą, ar šv. Joana Šantalietė, kuri peržengė ant durų slenksčio parpuolusį sūnų, šitaip siekusį sukliudyti jai sekti savo pašaukimu įkurti vizitiečių vienuoliją. Tačiau tie sprendimai nebuvo tai, kas tiesiog šovė šiems žmonėms į galvą: jie buvo ilgai brandinami meldžiantis, mąstant ir buvo pavesti dvasios tėvo gebėjimui juos atpažinti.

Pasitaiko ir taip, kad šeiminės ar profesinės pareigos tampa patogiu pretekstu nedaryti to, ko iš mūsų prašo Šventoji Dvasia. Vis dėlto kriterijus, kad įkvėpimas atitiktų mūsų padėties keliamus reikalavimus, išlieka labai svarbus: į jį atsižvelgus bus išvengta daugelio dvasinių iliuzijų.

Vidinis kriterijus: medis pažįstamas iš vaisių

Svarbiausias sugebėjimo skirti kriterijus yra tas, kurį Evangelijoje pateikia pats Jėzus: „*medis pažįstamas iš vai-sių*“ (Mt 12, 33). Dievo įkvėpimas, jei juo pasekama, bus vaisingas ir duos gerų vaisių: ramybę, džiaugsmą, brolišką meilę, bendrystę, nuolankumą. Iš kūno ar piktojo kilęs

įkvėpimas liks bergždžias, o gal net subrandins blogų vaisių: nusiminimą, kartėlį, puikybę ir kt.

Šis kriterijus labai svarbus, bet yra vienas didžiulis nepatogumas: jį pritaikyti galima tik po visko! Padariniai išmatuojami tik tada, kai sprendimas jau priimtas. Praktiškai, žinoma, labiau parankūs tie kriterijai, kurie leistų išvengti klaidos ir duotų žinoti, ar įkvėpimas yra iš Dievo, ar ne, prieš jį vykdant! Nepaisant minėto nepatogumo, šis kriterijus anaipol nėra nenaudingas. Visų pirma, taip kaupiama patirtis, o antra, net prieš įgyvendinant kokį sprendimą mumyse jau gali pasireikšti kai kurie geri jo vaisiai (džiaugsmas, ramybė ir pan.).

Patirties kaupimas

Jau anksčiau minėjome, kad konkretus gebėjimas atpažinti Dvasios paskatas atsiranda įgyjant tam tikrą „dvasinę pagavą“. Tai yra Dievo dovana, tačiau ši pagava ugdoma ir stiprėja augant patirčiai.

Nustatydami kai kurių sprendimų, padarytų sekant tikrais ar netikrais įkvėpimais, rezultatus, dažniausiai suprasime, ar ta „mintis“ buvo kilusi iš Dievo, ar ji tebuvo mūsų psichikos padarinys. Tai ne visuomet patiks mūsų puikybei, nes labai nemėgstame pripažinti, kad suklydome. Tačiau reikia per tai pereiti... Turime žinoti, kad dvasiniame gyvenime, net būdami pilni geros valios ir tikri, kad Dievas ištikimai mums padeda, niekuomet neišvengsime tam tikros pamokančios patirties: kartais eisime

apgraišomis, kartais pasiseks, o kitąkart suklysimė. Dievas taip panorėjo, kad žmogiškas dėsningumas galiotų visiems, net ir patiems dvasingiausiems. Jei nuolankiai priimsime patirties pamokas ir žengsime pirmyn niekada neprarasdami drąsos, pasitikėdami, kad viskas yra malonė, mūsų sprendimai bus tokie užtikrinti, kokie tik gali būti. Tačiau tas užtikrintumas niekuomet netaps neklystamumu, kuris čia, žemėje, neegzistuoja²⁸.

Taigi patyrę, kokie yra objektyvūs priimtų sprendimų rezultatai, kuriuos faktai patvirtina arba nureikšmina, taip pat tai, kokią vidinę būseną šie sprendimai mums sukelia (padaro ramius, nuolankius ir džiaugsmingus, ar liūdnius, sunerimusius, įsitempusius), mes išmoksime geriau atpažinti, kas kyla iš Dievo, o kas - iš piktojo ar mūsų pačių: mūsų charakterio bruožų, polinkių ir kt.

Dvasių atpažinimas

Bažnyčios ir šventųjų²⁹ patirtis išreiškia bendrą dėsningumą: kas kyla iš Dievo Dvasios, atneša džiaugsmą, taiką, dvasios ramybę, romumą, paprastumą, šviesą. Ir priešingai, kas randasi iš piktojo, įneša nusiminimo, nesantaikos, blaškymosi, nerimo, painiavos, tamsybės. Šie Dievo Dvasios ir piktosios dvasios ženklai yra neabejotini.

²⁸ Čia išimtis yra charizma, pripažinta Ekumeniniam Susirinkimui ir Šventajam Tėvui, kai jis apibrėžia *ex cathedra* Bažnyčios tikėjimą.

²⁹ Galima skaityti šv. Ignaco Lojolos *Dvasinių pratybų* skyrių (328—336) apie dvasių atpažinimą.

Ramybė, džiaugsmas ir panašiai yra tikri Šventosios Dvasios vaisiai. Jei piktasis tai ir mėgdžiotų, jis nėra pajėgus padaryti juos patvarius. Atvirkščiai, neabejotini piktosios dvasios ženklai yra nerimas ir liūdesys - Šventoji Dvasia negali būti jų šaltinis³⁰. Dievo Dvasios ir piktosios dvasios veikimas labiausiai skiriasi ramybės atžvilgiu: Dievo Dvasia būtinai įneš jos sielon, o piktasis pasės ten nerimą.

Tačiau praktiškai viskas daug sudėtingiau. Įkvėpimas gali kilti iš Dievo ir vis dėlto sukelti mumyse didžiulį nerimą. Tačiau šio nerimo priežastis - ne įkvėpimas. Jis, kaip ir viskas, kas kyla iš Dievo Dvasios, veikia taikiai ir švelniai. Nerimas kyla iš mūsų pasipriešinimo šiam įkvėpimui. Kai tik įkvėpimą priimame ir liaujamės jam priešinėsi, širdyje vėl įsikuria gili ramybė. Taip būna gana dažnai. Kai kurie malonės įkvėpimai, mus paliesdami, sukelia daugiau ar mažiau sąmoningą ir gilų pasipriešinimą, pažadina žmogiškąsias baimes, išjudina prisirišimus prie įpročių ir kt. Perspektyva įgyvendinti Šventosios Dvasios įkvėpimus mums kelia rūpestį: kaip man to imtis? Ką apie mane pagalvos kiti? Ar turėsiu tam jėgų? Palyginimui pasitelkime tokį įvaizdį: pagalvokime apie didelę upę, kuri šiaip teka ramiai, bet jai susidūrus su kliūtimis randasi sūkurių ir verpetų.³⁰

³⁰ Yra žinomas „liūdesys, kuris veda į atgailą“ - jį sukelia Šventoji Dvasia. Bet jis greitai virsta džiaugsmu. Negana to, šis liūdesys nekyla iš pačios Šventosios Dvasios: jis kyla iš to, kas mumyse yra negera, kur turime atsiversti, ką Dvasia iškelia į šviesą.

Jei įkvėpimas iš tiesų kyla iš Dievo, tuomet, nutildžius savybias baimes ir visa širdim jam pritarus, galiausiai mus būtinai užlies ramybė: Šventoji Dvasia negali neteikti ramybės tam, kuris leidžiasi Jos vedamas. Kartais ši ramybė bus apėmusi tik pačią sielą „viršūnę“, tačiau ji yra, ji atpažįstama, nors žmogiškame ir psichologiniame lygmenyje klausimai ir nerimas dar išlieka. Tačiau jei įkvėpimas kyla iš piktojo ar iš to, kas mumyse yra bloga (mūsų ambicijų, egoizmo, perdėto poreikio būti pripažintiems ir pan.), ir mes jam pritariame, jis niekuomet nesuteiks mūsų širdžiai visiškos ir gilios ramybės. Nebent tai bus tariama ramybė ir tereiks labai nedaug, kad ji kaipmat išgaruotų, užleisdama vietą nerimui. Galime šį nerimą neigti, galime jį nustumti į tolimiausią sąmonės kertelę, bet jis vis vien yra, pasirengęs iškilti, kai išmuš tiesos valanda.

Įsidėmėkime svarbų dalyką: **dieviškasis įkvėpimas iš pradžių gali mus trikdyti, bet kuo mažiau jam priešinsimės, kuo labiau atsiversime ir priimsime jį, tuo daugiau jis mums teiks ramybės.**

Tai pamatinis dėsnius, praverčiantis „normaliose“ dvasinio gyvenimo situacijose tam, kas yra nuoširdžiai nusiteikęs visame kame vykdyti Dievo valią. Dvasinis gyvenimas ir dvasinių dalykų sąveika su psichologiniais yra sudėtinga tikrovė. Kartais gali būti tokių išbandymų ar tokių ypatingų temperamentų, kad šį kriterijų pritaikyti praktiškai bus labai sunku. Tačiau jis vis dėlto išlieka pamatinis, randamas visoje Bažnyčios Tradicijoje.

Papildomi ženklai: pastovumas ir nuolankumas

Vienas iš Šventajai Dvasiai būdingų bruožų yra pastovumas. O tai, kas kyla iš mūsų kūno ar piktosios dvasios, yra netvaru ir permaininga. Juk nėra nieko nepastovėsio už mūsų nuotaikas ar norus. Piktasis tai žino: jis mus stumia tai vienur, tai kitur, siunčia mintį mesti vieną sumanymą, imtis naujo, kad galiausiai manytume, jog visiškai nieko nesugebame. Viena jo strategijų, kurią jis dažnai pasitelkia, kad sukliudytų mums įvykdyti koki nors gerą sumanymą, tai suvilioti mus kitu, tarsi geresniu sumanymu ir taip atitraukti nuo pirmojo. Tuo tarpu dieviškieji įkvėpimai yra tvarūs ir pastovūs. Štai kodėl vertėtų nepulti pernelyg greit vykdyti įkvėpimo (ypač jei jis susijęs su kuo nors svarbiu) tam, kad patikrintume, ar po kurio laiko jis visiškai neišgaruos, nes šitai būtų ženklas, kad jis nėra iš Dievo.

Kitas Šventajai Dvasiai būdingas bruožas yra tas, kad duodama šviesos ir ragindama veikti, Ji įdiegia sielon tikro nuolankumo. Šventoji dvasia leidžia mums daryti gera taip, kad jaustumės laimingi tai darydami - nebūdami išdidūs, tuščiagarbiai, patenkinti savimi. Tuomet aiškiai suvokiame, kad mūsų daromas gėris kyla ne iš mūsų, bet iš Dievo.

Nenuostabu, kad Šventajai Dvasiai mus išjudinus, išdygs ir ims „parazituoti“ kokia tuščiagarbiška mintelė (juk esame žmonės...). Reikia stengtis jos atsikratyti, bet pasi-
gilinę aiškiai matysime, kad esame visiškai silpni, kad

visa, kad ir ką gero nuveiktume, kyla iš Dievo ir kad neturime nieko, kuomet galėtume pasigirti. Tas, kuris veikia vedinas savo kūno impulsų arba piktojo, šio tikro nuolankumo neturi. Nepamirškime, kad praktiškai vienas iš dalykų, leidžiančių patikimiausiai spręsti apie nuolankumą, yra klusnumo dvasia.

Apibendrinami galime pasakyti, kaip atpažinti dieviškieji įkvėpimai: jie pripildo mus ramybės, yra nekintami ir „įspaudžia“ mumyse nuolankumo jausmą.

Pridursime ir dar keletą pastabų, kaip atpažinti Dievo valią.

Ar Dievo valia visuomet atsieina brangiausiai?

Dievo valia, taigi ir Jo malonės įkvėpimai, dažniausiai yra priešingi mūsų betarpiškiems siekiams, nes pastarieji dažnai kyla iš egoistinio patogumo troškimo, nenoro dėti pastangų, tingumo ir pan. Šv. Kryžiaus Jonas vienoje gerai žinomoje ištraukoje sako:

„Te siela nuolat linksta ne į tai, kas lengviausia, bet į tai, kas sunkiausia <...>, ne į tai, kas malonu, bet į tai, kas nemalonu.“³¹

Ir jis neklysta taip sakydamas tame kontekste, kuriame kalba. Tačiau nereikėti į šių maksimų klaidingai interpretuoti ir principą, kad konkrečioje situacijoje Dievas būtinai

³¹ *Kopimas į Kurmelio kalną, 1 knyga, 13 skyrius.*

paprašys iš mūsų to, kas sunkiausia, laikyti sistemingai taikytinu dėsningumu Dievo valiai pažinti. Tai mus įstumtų į perdėtą asketinį voliuntarizmą, neturintį nieko bendra su Šventosios Dvasios laisve. Galima net pridurti, kad manymas, jog Dievas visur ir visados prašo to, kas mums brangiausiai kainuoja, yra tipiška mąstysena, kurią šėtonas mums perša, siekdamas atimti mums drąsą ir atitolinti nuo Dievo.

Dievas yra Tėvas, kuris išties yra reiklus, nes mus myli ir kviečia viską Jam atiduoti, bet jis nėra budelis. Labai dažnai Dievas palieka mus laisvus. Kuomet Jis ko nors iš mūsų reikalauja, daro tai tam, kad augtume meile. Vienintelis įsakymas - mylėti. Iš meilės galima kentėti, bet galima ir išties gyventi, ilsėtis iš meilės... Jei manome, kad gyvenimas pasikliaujant Dievu yra kažkas troškaus, kažkas visiškai ir nuolat prieštaraujančio mūsų net labiausiai teisėtiems siekiams, toks supratimas yra ne kas kita, kaip mūsų vaizduotės ar šėtono paspėsti spąstai. Dievas nesiekia sukomplikuoti mūsų gyvenimo, bet nori galiausiai padaryti jį paprastesnį. Nuolankumas Dievui išlaisvina ir praplečia širdį. Štai kodėl Jėzus, kviesdamas mus atsižadėti savęs, kad paimtume savo kryžių ir Jį sektume, mums taip pat sako: „*Mano jungas švelnus, mano našta lengva*“ (Mt 11, 30). Net jei vykdyti Dievo valią kartais mums brangiai kainuoja, ypač iš pradžių, vis dėlto jei su meile tai darome, galiausiai prisipildome džiaugsmo. Sakyčiau, kad daryti gera, kuriam Dievas įkvepia, yra tikras malonumas. Kuo nuolankiau atsiveriame Šventajai Dvasiai,

tuo ne taip skausmingai ir ne taip priverstinai priimame dieviškąją valią - darome tai laisviau ir spontaniškiau. „*Vesk mane savo įsakymų taku, nes jis man malonus*“, - sako psalmės žodžiai (plg. Ps 119, 35).

Gyvenimas susideda iš išbandymų - tai aišku, tačiau jei konkrečiame kelyje esame nuolat nuliūdę ir nelaimingi, reikia rimtai savęs paklausti, ar teisingai elgiamės, ar kartais nesikrauname sau našų, kurių Dievas neprašo. Kriterijus pašaukimui atpažinti yra tas, kad jį vykdydami esame laimingi. Jei įsivaizduosime, kaip tą daro skrupulingieji arba netikri asketai, kad Dievas visada mūsų prašo būtent sunkiausio, tai gali didžiai iškreipti mūsų sprendimus, ir piktasis gali tuo pasinaudoti, kad mus suklaidintų. Pravartu tai įsisąmoninti.

Norėčiau papasakoti, kaip man kartais būna. Manau, taip karts nuo karto nutinka ne man vienam. Vakare eidamas gulti, patenkintas, kad po varginančios dienos pagaliau manęs laukia minkšta lova, pajuntu lyg viduje man kas sakytų: „Ar neužsuksi į koplyčią trumpam pabūti su manimi?“ Po keleto nerimastingų akimirkų ir šiek tiek pasipriešinęs bei pasakęs: „Jėzau, tu perlenki lazda, aš pavargęs ir jei pakankamai nepamiegosiu, rytoj būsiu blogos nuotaikos!“, galiausiai sutinku ir nueinu trumpam pabūti su Jėzumi. Paskui patenkintas ramiai sau einu miegoti, o rytojaus dieną nubundu ne ką labiau pavargęs nei įprastai. Ačiū tau, Viešpatie, tai išties buvo Tavoji valia, ir ji davė vaisių.

Tačiau kartais nutinka atvirkščiai. Būnu dėl kažko labai susirūpinęs ir tariau sau: eisiu šįvakar į koplyčią ir pabūsiu ten kokią valandą, kad mano problema išsispręstų. Ten beeinant, tylus balsas širdies gilumoje sako: „Tu juk žinai, kad padalytum man daugiau malonumo iškart eidamas miegoti ir pasitikėdamas manimi; aš pasirūpinčiau tavo reikalu“. Tuomet atminęs, kad esu tik „nenau dingas tarnas“ einu ramiai miegoti, viską pavesdamas į Viešpaties rankas...

Sakau visa tai tam, kad suprastume, jog Dievo valia yra ten, kur daugiausia meilės, bet nebūtinai daugiausia kančios... Didesnė meilė su pasitikėjimu ilsėtis, nei leistis nerimo kankinamiems!

Elgtis pagal įkvėpimų svarbą

Kad žinotume, kaip elgtis su tuo, ką manome esant dieviškaisiais įkvėpimais, turime taip pat turėti omenyje vieną ligi šiol nepaminėtą aspektą - didesnę ar mažesnę įkvėpimų ir jų objekto svarbą.

Viešpats gali mane įkvėpti išdalyti visas savo gėrybes vargšams ir išvykti į dykumą, sekant šv. Antano pavyzdžiu, bet gali įkvėpti ir mažesniems dalykams, kaip ką tik pateiktame pavyzdyje.

Žinoma, kaip jau sakėme, svarbu stengtis neapleisti nė vieno įkvėpimo. Tai, kas iš pažiūros nereikšminga, gali turėti daug didesnės svarbos, nei manome. Pamenu, kartą vedžiau rekolekcijas ir daug kovojoau, kol rožinio

maldos metu paklusau paraginimui pakviesti dalyvius pagarbinti vaikų atneštą gėlėmis papuoštą kryžių (sakiau sau, kad tai per ilgai užtruks, kad dabar tam ne metas ir pan.). Tuomet, garbinant kryžių, vienam žmogui buvo išgydyta rimta stuburo liga. Paklusnumas Dievui dėl mažų dalykų kartais gali leisti padaryti daug didesnę dvasinę pažangą nei ištisi užsibrėžtų pastangų metai. Ištikimybė mažoms malonėms pritraukia dideles.

Tačiau akivaizdu, kad su kiekvienu įkvėpimu elgsimės skirtingai, sulig jo svarba. Pasak šv. Pranciškaus Saleziečio³², smulkias monetas ir aukso luitus skaičiuosime nevienodai: sveriant pastaruosius reikalingas tikslumas, o monetoms būtų neišmintinga skirti per daug laiko ir būti pernelyg apdairiam. Sykiu pastebėjime, kad daugelis Dvasios paskatų dažniausiai nereikalaus jokių svarstymų: dažnai tai bus vidinis proveržis, kuris padės lengviau įgyvendinti tai, ką ir taip turėčiau padaryti. Jaučiu kam nors pagiežą ir pajuntu, kad esu raginamas atleisti. Ateina Mišių laikas, o man dar magą uždelsti ties skubiu darbu, dėl kurio susivėlinčiau, tuomet pajuntu paskatinimą palikti reikalą nebaigtą ir eiti į koplyčią. Telieka šiam raginimui paklusti, nes visiškai aišku, kad jis yra geras... Kaip esame gundomi piktojo, taip mus veikia ir Šventoji Dvasia, tik priešinga kryptimi. Ji dažnai mus vilioja, ragina, žadina, kad padėtų lengviau įvykdyti tai, ko Dievas iš mūsų laukia. Nekyla abejonių, kad Ji veiktų dar daugiau,

³² Žr. II priedą.

jei tik mes būtume dėmesingesni ir klusnesni Josios įkvėpimams. Paklauskime, ką sako šv. Pranciškus Salezietis:

„Be įkvėpimo mūsų sielos būtų aptingusios, lėtos pasitar-nauti, lyg apmirusios. Tačiau prasismelkus dieviškiesiems įkvėpimo spinduliams, pajuntame gyvybingos šilumos sklidiną šviesą, kuri nušviečia mūsų nuovoką, pažadina ir pagyvina valią, suteikdama jai jėgų norėti ir daryti gera, vedantį į amžinąjį Išganymą“³¹.

Kartais esame skatinami kokiam nors neįprastam dalykui, tam, kas nepriklauso įprastiniams mūsų užsiėmimams, ir tuo pačiu nėra kažkas labai reikšmingo. Jau pateikėme keletą tai iliustruojančių pavyzdžių. Galbūt Viešpats mane pastūmės meilės darbui, kokiam patar-navimui, maldos valandėlei, mažam pasiaukojimui, nuolankumo gestui ar pan. Tokiais atvejais reikia skubiai įvertinai: ar tai mums atrodo protinga, dera su mūsų pareigomis, ar atitinka Dievo pedagogiką, kurios Jis linkęs laikytis mūsų atžvilgiu, ar padeda tame atpažinti Jėzaus balsą; galiausiai, ar tam pritardami jaučiame vis daugiau ramybės - jei taip, telieka tą dalyką įgyvendinti. Jei suklystame ir po visko suvokiame, kad čia buvo daugiau mūsų tuštybės, perdėto pasitikėjimo savimi proveržis ar pačių išsigalvota mintis - tai nebus katastrofiška, nes galės pasitarnauti mūsų dvasinei auklybai. Gerasis Dievas už tai tikrai negrieš ant mūsų danties.

³¹ Traktatas apie dieviškąją meilę, 8 knyga, 10 skyrius.

O jei esame raginami kur kas svarbesniam veiksmui: pasirinkti pašaukimą, pakeisti gyvenimo kryptį ar kitiems pasirinkimams, kurie galėtų turėti rimtų padarinių aplinkiniams arba skatintų daryti tai, kas tikrai neatitinka įprastinių jau esamo gyvenimo normų, tokiais atvejais svarbu nieko nespręsti prieš tai nepavedus gauto įkvėpimo dvasios tėvui ar vienuolyno vyresniajam. Toks klusnumas Dievui patinka, net jei kartais dėl to gaištume įvykdyti tai, ko Jis pats iš mūsų prašo. Dievui šitoks apdairumas ir pasivėdimas mielesni nei skubėjimas. Ir atvirkščiai, taip nepaklustam yra didelė tikimybė, kad greitai tapsime piktojo žaisliuku: matydamas mūsų skubėjimą sekti įkvėpimais kam nors jų nepavedus (kai tai būtina) jis netruks mus suklaidinti, kad palengva imtume daryti tai, kas jau nebeturės nieko bendra su Dievo valia.

Bet kuriuo atveju, jei kyla abejonių, kaip pasielgti, dažniausiai yra geriausia atsiverti vienam ar keletui asmenų, kuriais pasitikime ir atsižvelgti į jų nuomonę (jei neturime lemiamos priežasties elgtis kitaip), užuot įsivėlus į asmeninius apmąstymus bei vertinimus, taip rizikuojant užsisukti rate, kuriame neliktų nieko daugiau, kaip tik didėjantis sąmyšis.

Kas būna, kai esame neištikimi malonei?

Mes vis primygtinai pabrėždavome, kaip svarbu neapleisti nė vieno dieviškojo įkvėpimo. Galėtume dėl to įpulti į baimingą nuostatą, būgštauti, kad mūsų neištikimybė

priimant šias malones turės nepataisomų padarinių mūsų gyvenimui su Viešpačiu. Tačiau tai pabrėždavome tam, kad geriau suprastume įkvėpimų kaip bendradarbiavimo su Dievu (su tuo, ką Jis daro mūsų gyvenime) priemonės svarbą ir taptume jiems dėmesingesni, o ne tam, kad sužadintume jūsų baimę, kuri kelia nerimą ir atima drąsą. Turime daryti viską, kad išvengtume neištikimybės, bet kartu tikėti, kad jei taip ir atsitiktų, nebūtų nieko nepataisomo.

Viešpats yra visada pasiruošęs mus parkritusius pakelti ir netgi visada randa būdą, kaip mūsų suklupimus perkeisti į gėrį, jei suklupę gręžiamės į Jį nuolankia ir pasitikinčia širdimi. Kaskart, kai suvokiame, kad dėl savojo paviršutiniškumo, nedėmesingumo ar bailumo užgniaužėme ar apleidome kokį įkvėpimą, nenusiminkime. Nuoširdžiai melskime Viešpaties atleidimo, pasinaudokime tuo kaip proga nusižeminti ir pripažinti, kad mažai turime dorybių, prašykime Viešpaties, kad „nubaustų“ mus savo ištikimybės gausa, kuri leistų mums atsigriebti už prarastas malones! Dievui čia nėra nieko neįmanomo... Jei drąsiai kaip vaikai to iš jo tikėsime, Jis mums tai suteiks...

APIBENDRINIMAS

Išvardijome sąlygas, kurios sudaro galimybę mūsų gyvenime labiau pasireikšti dieviškiesiems įkvėpimams, leidžia jiems daugėti taip, kad galėtume visada būti vedami ir veikiami Šventosios Dvasios. Nebūtume iki galo visko pasakę, jei užmirštume tarti keletą žodžių apie dar vieną sąlygą. Tai mums pasitarnaus kaip apibendrinimas.

Kalbame apie mūsų sūnišką ar dukterišką meilę Mergelei Marijai. Marija buvo toji, kuri labiau nei bet kuris kitas kūrinys gyveno neatskiriamai nuo Šventosios Dvasios - tarsi Jos šešėlyje ³⁴. Visas jos gyvenimas buvo tobulas paklusnumas viskam, ką Dvasia norėjo joje nuveikti - taip ji buvo vedama į vis karštesnę ir prakilnesnę meilę. Viena iš priedų skaitysime puikų šv. Pranciškaus Saleziečio tekstą, kuris leis suprasti, kad Marijos meilė nuolat

³⁴ Plg. Lk 1, 35: „Šventoji Dvasia nusileis ant tavęs ir Aukščiausiojo galybė pridengs tave savo šešėliu“

augo todėl, kad Šventoji Dvasia nesutiko joje jokio pasipriešinimo.

Marija yra mūsų motina iš malonės. Būtent todėl ji teikia mums savosios malonės pilnatvės. Manau, kad iš visų dovanų, jos teikiamų tiems, kurie pripažįsta save jos vaikais ir sekdami mylimojo mokinio pavyzdžiu „pasiima ją pas save“ (plg. Jn 19, 27), pati brangiausia yra ta, kad Marija, būdama visiškai atvira malonei, padeda ir mums taip atsiduoti, kad nesipriešindami leistume Šventajai Dvasiai veikti mumyse. Marija mums dovanoja savojo nuolankumo, pasitikėjimo Dievu, visiško atsidavimo dieviškajai valiai, savosios tylos, vidinio Dvasios klausymosi... Tuo norime pasakyti, kad vienas labiausiai užtikrintų būdų, kaip po truputį tapti pajėgiems įgyvendinti šios knygelės patarimus - tai visą savo dvasinį gyvenimą patikėti Mergelei Marijai. Ji išmokys mus to, ką pati taip puikiai darė: aiškiai atpažinti, su visišku pasitikėjimu priimti ir su absoliučia ištikimybe įgyvendinti visus malonės įkvėpimus, per kuriuos Dievas padarys mūsų gyvenime didžių meilės stebuklą, kaip kad padarė šiai nuolankiai savo tarnaitai.

Kardinolo Désiré-Joseph Mercier malda

„Atskleisiu jums šventumo ir laimės paslaptį. Kasdien penkioms minutėms nuramdykite savo vaizduotę, užmerkite akis visiems pojūčių dalykams, užverkite ausis žemės šurmuliui, kad sugebėtumėte atsitraukti į savo - pakrikštytojo - sielos šventovę, kuri yra Šventosios Dvasios šventykla, ir kreipkitės į tą Šventąją Dvasią sakydami:

*Šventoji Dvasia, manosios sielos siela,
garbinu Tave, apšviesk mane ir vesk mane,
sustiprink ir paguosk mane.
Sakyk man visa, ką turėčiau daryti,
ir vadovauk man, kad tai įgyvendinčiau.
Pažadu paklusti viskam,
ko Tu iš manęs prašysi,
ir priimti visa tai, kas, Ta u leidžiant,
man nutiktų.
Tik parodyk man, kokia yra Tavoji valia!*

Jei taip darysite, jūsų gyvenimas bus džiaugsmingas ir giedras, net neramumų prislėgti turėsite gausiai paguodos, nes sulig kiekvienu išbandymu bus duota reikiamos malonės bei jėgų jį ištverti - toji malonė nuves jus, pilnus dorybių, iki Rojaus vartų. Šis pasivedimas Šventajai Dvasiai ir yra šventumo paslaptis“.

I PRIEDAS

LIUDVIKO LALEMANTO TEKSTAI (1587-1635 m.)

Tėvas Liudvikas Lalemantas (Louis Lallement) yra viena žymių XVII amžiaus Jėzaus draugijos narių Prancūzijoje. Jis buvo atsakingas už „trečiuosius metus“ (paskutinius jėzuitų formacijos metus). Tokie šventieji kaip Izaokas Joguesas (Isaac Jogues) ir Jonas Brebiufietis (Jean de Brébeuf) - abu žuvę kankiniais Kanadoje - buvo jo mokiniai. Tėvo L. Lalemanto dvasinio mokymo šerdis - paklusnumas Šventajai Dvasiai, lydimas širdies nuskaitinimu arba neprisirišimo praktika, kas padaro šį paklusnumą įmanomą. Jo mokymų užrašai buvo surinkti į knygą³⁵, iš kurios mes ir pacituosime keletą ištraukų.

³⁵ Louis Lallement, *Doctrine spirituelle* („Dvasinis mokymas“).

1. Paklusnumo Šventajai Dvasiai pobūdis

Sielai atsidavus Šventosios Dvasios vedimui, ši pamažu ją augina ir jai vadovauja. Iš pradžių siela nežino, kur einanti, bet pamažu ją nušviečia vidinė šviesa ir leidžia pamatyti visus savo veiksmus ir kaip Dievas per juos jai vadovauja taip, kad sielai beveik nebėra ką daugiau daryti, tik leisti, kad Dievas darytų joje ir per ją tai, kas Jam patinka. Taip siela padarys nuostabią pažangą.

Šventosios Dvasios vedimo išraišką matome taktikoje, kurios Dievas laikėsi žydų atžvilgiu jiems einant iš Egipto ir keliaujant per dykumą, kad atvyktų į Pažadėtąją žemę. Dieną Jis vedavo juos debesies stulpu, o naktį - ugnies stulpu. Jie ėjo ten, į kur judėjo stulpas, o kai šis sustodavo, sustodavo ir jie. Žydai jo nelenkė, tik sekė niekuomet nuojo nenutoldami. Taip ir mes turime elgtis su Šventąja Dvasia.

2. Būdai pasiekti toki paklusnumą

Pagrindiniai būdai, kaip leistis Šventosios Dvasios vedamiems, yra šie:

1. Paklusti tai Dievo valiai, kuri mums jau yra žinoma. Yra daug ir to, ko mes nepažįstame, nes esame pilni nežinojimo, bet Dievas reikalaus atsiskaityti tik už tai, ką bus mums davęs pažinti. Tinkamai šiuo pažinimu pasinaudokime, ir Jis duos mums naujų. Vykdykime tai, ką Jis jau yra davęs mums patirti apie savuosius sumanymus, tuomet Jis apreikš kitų.

2. Dažnai atnaujinti gerus savo pasiryžimus visame kame sekti Dievo valia ir kiek įmanoma šį ryžtingumą stiprinti.

3. Nepaliaujamai prašyti Šventosios Dvasios šviesos ir jėgos, reikalingos Dievo valiai įvykdyti; susisiekti su Šventąja Dvasia, leistis Jos „surišamam“, kaip šv. Paulius, kuris Efezo Bažnyčios vyresniesiems sakė: „*Ir štai aš, Dvasios belaisvis, keliauju į Jeruzalę*“ (Apd 20, 22). Ypač tuomet, jei ryžtamės esminėms permainoms, prašykime Dievo Dvasios šviesos ir nuoširdžiai Jį patikinkime, kad netroškėtume nieko kito, kaip tik vykdyti Jo valią. Paskui, jei Jis nesuteikia mums naujų apšvietimų, darykime tai, ką įprastai darytume, tai, kas mums tuomet atrodys tinkamiausia...

4. Tiksliai pastebėti visokius sielos sujudimus. Šis uolumas leis mums pamažu išmokti atpažinti, kas yra iš Dievo, o kas - ne. Tai, kas į malonei pavaldžią sielą ateina iš Dievo, paprastai yra taikinga ir ramu, o tai, kas kyla iš piktojo, yra brutalu ir įneša nerimo bei sumaišties.

3. Atsakas į kai kuriuos prieštaravimus šiai praktikai

<...> Antrasis [prieštaravimas] teigia, jog panašu, kad šis vidinis Šventosios Dvasios vedimas griauja deramą klusnumą vyresniesiems. Į šį prieštaravimą pirmiausia atsakytume taip: kaip vidinis malonės įkvėpimas negriaua pasitikėjimo išoriniais tikėjimo teiginiais, bet palengva palenkia protą jais tikėti, taip ir mes, vedami Šventosios Dvasios dovanų, anaipatol nenusigrežiamo nuo klusnumo,

atvirkščiai - lengviau paklūstame. Antra: visas šis vidinis vedimas ir net dieviškieji apreiškimai visuomet turi būti pavaldūs klusnumui ir sutikti su savaime suprantama sąlyga - neprieštarauti, jei paklūstant reiktų daryti kitaip.

<... > Trečiasis prieštaravimas yra tas, kad, esant šiam vidiniam Šventosios Dvasios vadovavimui, rodos, nebereikia svarstyti ir tartis su kitais. Kam gi atsiklausti žmonių nuomonės, kai esame vedami pačios Šventosios Dvasios? Į tai atsakome, kad Šventoji Dvasia mus ragina tartis su prietyrusiais asmenimis ir sekti kitų supratimu. Antai Dievas siuntė šv. Paulių pas Ananiją, kad sužinotų iš jo, ką turįs daryti.

[...] Ketvirtąjį prieštaravimą pateikia kai kurie žmonės, besiskundžiantys, kad jie nepažįsta to Šventosios Dvasios vedimo ir negali jo patirti. Pirmiausia atsakome, kad Šventosios Dvasios šviesos ir įkvėpimų, reikalingų tam, kad darytume gera ir vengtume bloga, žmonėms niekada netrūksta, ypač jei jie yra malonės būsenos. O jei jie gyvena tik išorėje ir bemaž niekada nesugrįžta į save, jei savo sąžinę tiria tik labai paviršutiniškai, žiūrėdami vien į išorę, į kaltes, kurios atsiskleidžia pasaulio akims, ir nieško vidinių šaknų, aistrų, vyraujančių įpročių, netiria savo sielos būklės bei polinkių, širdies sujudimų, tokie žmonės neturi stebėtis, jog negali pažinti Dvasios vedimo, kuris yra vidinis. Ir kaip jie jį pažins? Juk nepažįsta net savų vidinių nuodėmių - laisva valia atliekamų savo veiksmų. Dvasios vedimą jie tikrai pažins, jei panorės laikytis reikiamų nuostatų.

Tegu pirma jie ištikimai seka jiems jau suteikta šviesa, tuomet jos vis daugės.

Antra, tegu nusimeta visas nuodėmės bei netobulumus, kurie kaip tankūs debesys šią šviesą užstoja, ir matys vis aiškiau.

Trečia, tegu jie neleidžia savo išoriniams pojūčiams nuklysti ir susitepti geiduliais, tada Dievas atvers jiems vidinius pojūčius.

Ketvirta, tegu žmonės niekuomet, jei įmanoma, nepalieka savo *vidinės buveinės* arba palikę tegu kuo greičiau ten sugrįžta ir būna dėmesingi tam, kas joje vyksta - tuomet jie pastebės, kad vienaip ar kitaip veikti juos ragina skirtingos dvasios.

Penkta, tegu jie nuoširdžiai atveria visą savo širdies gelmę savo vyresniajam ar dvasios tėvui: šio patiklumo ir paprastumo turinti siela netruks būti apdovanota Šventosios Dvasios vadovavimu.

4. Motyvai, palenkiantys šiam paklusnumui: tobulumas ir išganymas priklauso nuo paklusnumo malonei

1. Yra dvi dvasinio gyvenimo dalys: širdies apvalymas ir Šventosios Dvasios vadovavimas. Tai du viso dvasingumo ramsčiai. Eidami šiuo keliu pasieksime tokį tobulumą, kiek būsime įgiję širdies tyrumo ir kiek būsime ištikimai bendradarbiavę su Šventosios Dvasios paraginimais bei leidęsi Jos vedami. Visas mūsų tobulumas priklauso nuo šios ištikimybės. Trumpai tariant, galima sakyti, kad visas

dvasinis gyvenimas - tai pastebėti Dievo Dvasios kelius ir paraginimus mūsų sieloje bei stiprinti savo valios ryžtą jais sekti, tam pasitelkiant vidinę maldą, Šventojo Rašto skaitymą, sakramentus, praktikuojant dorybes ir gerus darbus.

2. Kai kurie užsiima daugybe gražių praktikų ir atlieka daug išorinių dorybės aktų pasinėrę į regimąjį dorybių įgyvendinimą. Tai tinka pradedantiesiems. Tačiau daug didesnis tobulumas yra sekti vidiniu Šventosios Dvasios patraukimu ir elgtis pagal jos paraginimą. Tiesa, kad taip elgdamiesi jausime mažiau jutiminio pasitenkinimo, bet bus daugiau „vidaus“ ir dorybių.

3. Tikslas, kurio turėtume siekti po to, kai ištyrinsime savo širdį, - tai būti taip apimtiems ir valdomiems Šventosios Dvasios, kad Ji viena kreiptų visas mūsų galias ir jausmus bei tvarkytų visus mūsų vidinius ar išorinius proveržius, o mes patys, dvasiškai atsižadėję savosios valios ir asmeninio pasitenkinimo, visiškai jai atsiduotume. Tuomet mes nebegyvensime savyje, bet Jėzuje Kristuje, ištikimai atsiliepdami Jo dieviškosios Dvasios veikimui, visus savo maištavimus tobulai pajungdami Jo malonės galiai.

<...>.

6. Didžiausia mūsų blogybė - tai priešgyniauti Dievo užmojams ir spirtis Jo įkvėpimams. Mes arba nenorime jų klausyti, arba išgirdę atmetame, arba priėmę susilpniname ir suteršiamo gausybe netobulumų: prisirišimais, nuolaidžiavimais sau, savų norų tenkinimu.

Pagrindinis dvasinio gyvenimo klausimas yra šis: ar tyrinsiu savo širdį, kad galėčiau būti atviresnis malonei?

Jis yra toks reikšmingas, kad jei du žmonės tuo pat metu pasišvęstų tarnauti Dievui, bet vienas jų visas atsiduotų geriems darbams, o kitas visaip stengtųsi ištyrinti savo širdį ir pašalinti išjos tai, kas priešinasi malonei, antrasis tobulumą pasiektų dvigubai greičiau nei pirmasis, kaip ir mes labiausiai turėtume rūpintis ne tiek dvasinių knygų skaitymu, kiek turėtume stengtis būti dėmesingi dieviškiesiems įkvėpimams. Tam pakanka ir nedaug skaitymo, bet reikia ypač didelės ištikimybės atsiliepiant į mums siūlomas malones.

7. Kartais nutinka taip, kad gavus iš Dievo gerą įkvėpimą mus išsyk apninka didelis nenoras, abejonės, neryztingumas, randasi kliūčių, kylančių iš pažeistos mūsų prigimties ir aistrų, kurios priešinasi dieviškajam įkvėpimui. Jei priimtume jį visiškai nuolankia širdimi, jis pripildytų mus ramybės bei paguodos, Dievo Dvasios atsinešamu ir perduodamų sieloms, kuriose Ji nesutinka jokio pasipriešinimo.

5. Malonės nelygstamumas ir neteisingas priešinimasis jai

1. Kiekvieną įkvėpimą turėtume priimti kaip Dievo Žodį, kylantį iš jo išminties, gailestingumo, begalinio gerumo ir galintį nuveikti mumyse nuostabių darbų, jei tik mes neužkirsime tam kelio. Pamąstykime, ką yra nuveikęs Dievo Žodis: Jis sukūrė dangų ir žemę, iš nebūties „ištraukė“ visus kūrinius, kad šie pagal savo prigimtį dalyvautų

Dievo būtyje, nes nebūtis Jam nesipriešino. Mumyse Jis nuveiktų daug daugiau, jei Jam nesipriešintume. Jis ištrauktų mus iš moralinio nykimo, kad būdami malonės būklės atgamtiškai dalyvautume Dievo šventume, o šlovės būklės - Dievo palaimoje. Dėl menkutės garbės, puikybę glostančio užsiėmimo, trumpalaikio malonumo, dėl kokio nors niekniekio mes trukdysime didiems Dievo Žodžio darbams, Jo įkvėpimams ir Jo Dvasios prisilietimams? Visa tai matant lieka tik pripažinti, kad Išmintis yra teisingai pasakiusi, jog kvailių skaičius - begalinis.

2. Jei tik matytume, kaip mūsų sieloje yra priimami Dievo įkvėpimai, išvystume, kad jie pasilieka paviršiuje ir giliau neprasiskverbia, nes pasipriešinimas, su kuriuo jie mumyse susiduria, neleidžia jiems į ją įsismelkti. Tai vyksta dėl to, kad mes nepakankamai atsiduodame Dvasiai ir netarnaujame Dievui visa širdimi. Kad šios malonės galėtų veikti nusidėjėlio širdyje, jos turi į ją su jėga įsiveržti, nes susiduria su didžiuliu pasipriešinimu. Tačiau į Dievui atsidavusias sielas jos įsismelkia švelniai, pripildydamos jas nuostabios ramybės, kuri visuomet seka įkandin Dievo Dvasios. Priešo įtaiga, atvirkščiai, neturi jokio poveikio geroms sieloms, nes susiduria su jose vyraujančiais jam priešingais principais.

II PRIEDAS

ŠV. PRANCIŠKAUS SALEZIEČIO TEKSTAI (1567-1622 m.)

Šie tekstai yra iš veikalo „Traktatas apie dieviškąją meilę“.

1. Dvasių atpažinimo kriterijai (8 knyga, 12 skyrius)

Viena aiškiausių visų (o ypač išskirtinių) įkvėpimų tikrumo žymių - tai taika ir ramybė juos priimančioje širdyje. Dieviškoji Dvasia, tiesa, yra smarki, tačiau jos smarkumas tylus, švelnus, ramus. Ji ateina kaip stiprus vėjas, kaip dangiškoji audra, bet apaštalų neparverčia, nesukelia jiems jokio nerimo: išgąstis, apėmęs juos dėl Dvasios garsumo, tetrunka akimirksnį, po jo netikėtai ateina romus tikrumas...

Piktoji dvasia, atvirkščiai, yra siautulinga, atšiauri, sujaukianti. Tuos, kurie paseka jos pragariškais paraginimais, manydami juos esant dangiškaisiais įkvėpimais, dažniausiai lengva atpažinti, nes jie būna nerimastingi, užsispyrę, išdidūs, ko imasi, tą sujaukia, iš savo tariamo įkarščio viską apverčia aukštyn kojomis, visus kritikuoja, kiekvieną užsipuola, viską peikia; jie elgiasi nederamai, nėra prakilnūs, yra nepakantūs ir vadovaujasi savimeile grįstomis aistromis, neva didžiai trokšdami tik Dievo garbės.

2. Klusnumas - teisingų įkvėpimų ženklas

(8 knyga, 13 skyrius)

Kol yra klusnumas - viskas patikima, kai klusnumo nebėra - viskas įtartina. Kai Dievas siunčia širdin įkvėpimus, pirmasis jų bus tiems įkvėpimas paklusti... Kas sakytųsi esąs įkvėptas ir atsisakytų paklusti vyresniesiems, vadovautis jų nuomone, būtų apgavikas. Visi Dievo įkvėpti pranašai ir mokytojai bei pamokslininkai visuomet mylėjo Bažnyčią, nenukrypavo nuo jos mokymo ir galiausiai būdavo jos patvirtinti... Šv. Pranciškus, šv. Dominykas ir kiti vienuolių ordinų tėvai tarnavo sieloms ypatingo įkvėpimo vedini, bet dar nuolankiau ir nuoširdžiau jie pasivedė šventai Bažnyčios hierarchijai.

Viską apibendrinus, trys aiškiausi ir patikimiausi teisingų įkvėpimų ženklai yra šie: atkaklumas (vietoj nepastovumo ir lengvabūdiškumo), širdies ramybė ir romumas (vietoj nerimo ir skubos), nuolankus klusnumas (vietoj užsispyrimo ir keistų išsišokimų).

3. Paprastas būdas Dievo valiai pažinti

(8 knyga, 14 skyrius)

Šv. Bazilijus sako, kad Dievo valia mums yra paliudyta Jo paliepimuose ir įsakymuose, tad nėra ko daug sukti galvą; reikia tiesiog vykdyti, kas yra liepta, o visa kita patikėta mūsų laisvei rinktis tai, kas atrodys gera. Žinoma, tai nereiškia, kad darytina visa, kas leistina, bet tik tai, kas tinkama. Galiausiai tam, kad gerai skirtume, ką derėtų daryti, reikia išklaudyti išmintingo dvasios tėvo nuomonės.

Tačiau, Teotimai, įspėju jus dėl vienos įkyrios pagundos, kuri neretai užklumpa sielas, kurios didžiai trokšta visame kame daryti tai, kas labiausiai atitiktų Dievo valią. Priešas bet kokia proga verčia juos abejoti: geriau pasielgti vienaip ar kitaip, kas bus labiau pagal Dievo valią? Pavyzdžiui, ar pagal Dievo valią yra pietauti su draugu, ar nepietauti, rengtis pilkais ar juodais drabužiais, pasninkauti penktadienį ar šeštadienį, eiti linksmintis ar susilaikyti? Taip svarstydamą, siela sugaišta daug laiko. Besirūpindama, kaip atpažinti, kas būtų geriausia, ji bergždžiai iššvaisto laiką, prarasdama jį daugybei gerų darbų nuveikti - jie būtų didesnei Dievo garbei, nei sukti galvą, kas būtų gera, o kas dar geriau.

Nėra įprasta sverti kiekvieną smulkų pinigėlį, - sverime tik stambiuosius. Prekyba būtų per daug nuobodus reikalas ir atimtų pernelyg daug laiko, jei reikėtų sverti sū, liardus ir denjė. Taip nereikėtų sverti ir visokių smulkių

veiksmų, kad sužinotume, ar jie kartais nėra vertesni už kitus. Noras šitaip viską ištirti yra net prietaringas, nes kaip kitaip paaiškintume sunkumą apsispręsti, ar geriau sudalyvauti Mišiose toje bažnyčioje, ar kitoje, imtis verpti ar siūti, duoti išmaldą vyrui ar moteriai? Prastai tarnausime samdytojui, jei gaišime laiką svarstydami, ką reikia padaryti, užuot darę tai, ką reikia. Reikalinga pasverti, ar mūsų užsiėmimų svarba atitinka mūsų jiems skiriamą dėmesį: neprotinga būtų tiek pat vargti svarstant, ar vykti į vienadienę išvyką, kaip ir mąstant, ar vykti į trijų ar keturių šimtų mylių kelionę.

Renkantis pašaukimą, galvojant apie svarbų reikalą, daug laiko ir pastangų reikalaujantį darbą, dideles išlaidas, gyvenamosios vietos keitimą, draugo pasirinkimą ir kitus panašius dalykus, tikrai verta rimtai apmąstyti, koks pasirinkimas labiau atitiktų Dievo valią. Tačiau kam būti tokiam uoliam ir trukdyti kitiems įkyriai klausinėjant patarimo dėl smulkių kasdienių veiksmų, kur klaidos neturės rimtų padarinių ir nebus nepataisomos? Kam švaisstyti jėgas, kad sužinočiau, ar Dievas labiau norėtų, kad aš pasimelsčiau rožinį, ar kad sukalbėčiau Dievo Motinos litaniją - juk tarp vieno ir kito nebus tokio didelio skirtumo, kad reiktų rimto ištyrimo? Ar man eiti į ligoninę ligonių lankyti, ar į vakarinę maldą? Ar sakyti pamokslą, ar eiti į kitą bažnyčią išpažinčių klausyti? Dažniausiai nei vienas, nei kitas pasirinkimas nebus kuo nors labai išskirtiniai, kad dėl jų reiktų pasinerti į didžius svarstymus. Tokiais atvejais reikia elgtis pagal nuoširdų tikėjimą, be

didelio subtilumo ir, kaip sako šv. Bazilijus, laisvai daryti tai, kas mums atrodoys gera, nevarginant savo dvasios, negaištant laiko ir nesusiduriant su nerimo, skrupulingumo ir prietaringumo pavojumi.

Tačiau svarbu suprasti, kad tai galioja tuomet, kai tarp vieno ir kito darbo nėra ryškios disproporcijos ir kai vienoje pusėje nesusitelkia svarbesnės aplinkybės nei kitoje.

Net kalbant apie rimtų padarinių galinčius turėti sprendimus, reikia būti nuolankiam ir nemanyti, kad rasti Dievo valią padės subtilūs išvedžiojimai bei svarstymai. Paprašius Šventosios Dvasios šviesos, savo svarstymus reikia nukreipti į Jo valios paieškas, paklausti dvasios vadovo patarimo ir taip pat (jei tam yra pagrindo) dviejų ar trijų dvasinį gyvenimą gyvenančių žmonių pagalbos. Po to reikia ryžtingai apsispręsti Dievo vardu ir jau neabejoti savuoju pasirinkimu, toliau jį puoselėti ir su atsidavimu, ramiai bei nuolat jo laikytis. Ir net jei sunkumai, pagundos, įvairūs įvykiai, kurie mane ištiks vykdant šį užmojį, priverstų suabejoti, ar gerai pasirinkau, turiu išlikti tvirtas ir į tai nesusitelkti, bet mąstyti, kad jei būčiau pasirinkęs kitaip, galbūt būtų šimtą kartų blogiau: juk nežinau, ar Dievas nori mane ugdyti teikdamas paguodą, ar leisdamas patirti vargus, suteikdamas ramybę ar kovą.

Šventai apsisprendus, niekuomet nereikia dvejoti jo įgyvendinimo šventumu: jei jis yra ne iš mūsų, negali nepavykti. Priešingas elgesys bylotų apie didelę mūsų savimeilę ar nenuovokumą, dvasios silpnumą ar kvailystę.

4. Šventoji Dvasia be jokių kliūčių veikė Marijoje (7 knyga, 14 skyrius)

Matome, kaip gražiai brėkšta rytmečio aušra: ne mirkčioja, ne trūkčioja, bet tolydžio plinta ir ryškėja. O tas ryškėjimas - toks nejuntamai juntamas: aiškiai matyti, kad šviesa vis labiau stiprėja, bet tai vyksta taip tolygiai, kad neregėti jokio stabtelėjimo, trūkio ar atvangos; taip ir mergeliškoje mūsų garbingosios Motinos širdyje kas akimirsnį augo dieviškoji meilė - tas augimas švelnus, ramus, tolygus, be trūkčiojimų, bangavimų ar ūmių proveržių.

O ne, Teotimai, šioje dangiškoje Mergelės motiniškos širdies meilėje nėra audringos jėgos, nes meilė pati savaime yra švelni, maloni, romi ir taikinga. Jei kartais meilė mus puola, jei sukrečia mūsų dvasią, tai tik todėl, kad susiduria su pasipriešinimu. Tačiau kuomet sielos prieigos meilei atviros, kuomet nesipriešinama ir nesiginama, ji auga taikiai ir neprilygstamai švelniai. Taigi taip ir Dievo meilė savo jėga veikė mergeliškoje šventosios Motinos širdyje - lengvai, be audringo smarkumo, nes nesutiko joje jokios kliūtis nei pasipriešinimo. Būna, žiūrėk, nelygiose vietose didžiulės upės šniokšdamos kunkuliuoja ir putoja, nes iš uolų susidarę slenksčiai ir povandeniniai akmenys kliudo vandeniui tekėti; o kur lygu, jos teka ramiai ir lengvai. Taip ir su dieviškąja meile: jei ji žmogaus sieloje susiduria su daugybe kliūčių ir pasipriešinimų (juk iš tiesų visose sielose jų yra, tik skirtingu), dieviškoji meilė ima veržtis kovodama su blogais polinkiais, puola

„kumščiuoti“ širdį, įvairiais postūmiais visaip bando stumtelėti žmogaus valią, kad pasidarytų sau bent kiek vietos ar bent jau tam, kad įveiktų kliūtis.

Tačiau Šventojoje Mergelėje visa lengvino ir talkino dangiškosios meilės tekėjimui. Marijoje ši meilė augo nepalyginamai sparčiau nei kituose kūriniuose, bet tas augimas vis dėlto buvo be galo švelnus, romus ir taikingas.

5. Septynios Šventosios Dvasios dovanos (11 knyga, 15 skyrius)

Mumyse gyvenanti Šventoji Dvasia nori padaryti mūsų sielą sukalbamą, nuolaidžią ir klusnią savo dieviškosioms paskatoms ir dangiškiesiems įkvėpimams, kurie yra Jos meilės priesakai, o juos vykdant gimsta atgamtinis dabartinio gyvenimo džiaugsmas. Tam Ji mums duoda septynias savybes ir tobulumus, kurie Šventajame Rašte ir teologų knygose yra vadinami Šventosios Dvasios dovanomis.

Taigi jos ne tik kad esti neatskiriamos nuo gailestingosios meilės, bet viską gerai apsvarsčius, jos, tiesą sakant, yra pamatinės gailestingosios meilės dorybės, savybės ir gerosios ypatybės. Taip yra todėl, kad:

- išmintis iš tiesų yra ne kas kita kaip meilė, kuri gėrisi, „skonisi“ ir patiria, koks Dievas švelnus ir maloningas;

- supratimas yra ne kas kita kaip įdėmi meilė, kuri įsižiūri ir gilina į tikėjimo tiesų grožį, kad jose pažintų

patį Dievą, o tada, jau „nuleidusi žvilgsnį“, galėtų Jį įžiūrėti kūrinuose;

- žinojimas, priešingai, yra ne kas kita kaip ta pati meilė, kuri verčia mus atidžiai pažinti save pačius ir kūrinis, kad pakylėtų mus į tobulesnį pažinimą, kad supras-tume, kaip turėtume tarnauti Dievui;

- patarimas taip pat yra meilė, nes jis padaro mus rūpestingus, atidžius ir sumanius teisingai pasirinkti prie-mones, tinkamas šventai tarnauti Dievui;

- tvirtumas yra meilė, kuri padrąsina ir įkvepia širdį įgyvendinti tai, ką patarimas nustatė esant reikalinga atlikti;

- maldingumas yra meilė, kuri palengvina triūsą ir padeda mums nuoširdžiai, smagiai ir su sūniška meile atsi-dėti tiems darbams, kurie patinka Dievui, mūsų Tėvui;

- pagaliau Dievo baimė taip pat yra ne kas kita kaip meilė, nes verčia mus vengti ir susilaikyti nuo to, kas yra nemalonu Jo dieviškajai Didybei.

III PRIEDAS

LAISVĖ IR PAVALDUMAS

Už viso to, apie ką mes kalbėjome šioje knygoje, slypi rimtas ir svarbus klausimas: kaip suderinti žmogaus laisvę ir jo pavaldumą Dievui? Dažnai kalbėjome apie tai, kaip svarbu būti paklusniems dieviškajai valiai, leisti vedamiems Šventosios Dvasios ir pan. Būtų galima prieštarauti, kad tuomet žmogus tėra vien marionetė Dievo rankose. Kur jo atsakomybė ir laisvė?

Šis baiminimasis klaidingas; tai netgi yra pats rimčiausias gundymas, kuriuo piktasis stengiasi atitolinti žmogų nuo Dievo. Mes kaip tik turime tvirtai tai užginčyti ir teigti, kad **kuo žmogus pavaldesnis Dievui, tuo jis laisvesnis**. Galima net sakyti, kad vienintelis būdas žmogui iškovoti savo laisvę - tai paklusti Dievui. Tai sunkoka suprasti, čia visuomet liks truputis slėpinio, bet pamėginsime padėti jums suprasti, kodėl taip yra, pateikdami keletą pastabų.

1. Paklusnumas Dievui nepadaro iš žmogaus mario-netės. Leistis vedamam Dievo įsakymų ir Šventosios Dvasios įkvėpimų nereikia keliauti „autopilotu“, neturint ką veikti - atvirkščiai, čia kaip tik lieka daug galimybių laisvei, atsakomybei, iniciatyvai ir pan. Užuoat chaotiškai žaidęs savo laisve ar valdomas paviršutiniškų potroškių, leidžiu Dievui visa pakreipti tokia kryptimi, kuri man pati palankiausia. Tai tampa bendradarbiavimu su dieviškąja malone - bendradarbiavimu, kuris ne užgniaužia, o panaudoja visas mano žmogiškas valios, supratimo, sprendimo ir kitas galias.

2. Dievas yra mūsų Kūrėjas, tai Jis kiekvieną akimirką teikia mums gyvenimą, kad būtume laisvomis būtybėmis. Jis yra mūsų laisvės šaltinis ir kuo labiau esame nuo Dievo priklausomi, tuo labiau ši laisvė mums trykšta. Priklausomybė nuo žmogiškos būtybės gali apriboti, bet priklausomybė nuo Dievo - ne, nes Dieve - beribiame gėryje - ribų nėra. Jis mums „draudžia“ vienintelį dalyką - tai, kas neleistų mums būti laisviems, kas trukdytų mums kaip asmenims, galintiems laisvai mylėti ir būti mylimiems, meilėje randant laimę realizuoti save. Vienintelis Dievo mums duotas apribojimas yra mūsų buvimas kūriniais: mes negalime, netapdami nelaimingi, daryti iš savo gyvenimo kažką kitką nei tai, kam buvome sukurti - priimti ir duoti meilę.

3. Kas yra laisvė? Tai ne nevaržomai vykdyti visas savo užgaidas, bet leisti laisvai išryškėti tam, kas manyje yra geriausia, gražiausia ir giliausia, kad viso to neslopintų

paviršiaus dalykai: baimės, savanaudiški prisirišimai, tiesos iškraipymai ir kt. Jei aš pasivedu Dievui, tai šis pavaldumas tikrai panaikina manyje šį viską kaustantį luobą, kad rastųsi vietos tam, kas manyje yra tikra.

Dievo valia (jei jai pasivesiu) neabejotinai bus priešprieša vienai mano pusei, bet tai bus būtent ta blogoji pusė, kuri mane neigiamai veikia ir apriboja ir nuo kurios aš palengva būsiu išlaisvintas. Ir atvirkščiai, Dievo valia niekuomet neprieštarauja tam, kas manyje yra gera: tiesos, gyvenimo, laimės, meilės pilnatvės troškimui. Pavaldumas Dievui „apgenės“ mane nuo tam tikrų dalykų, bet niekuomet neužgniaus to, kas manyje geriausia: gilių teigiamų manyje esančių troškimų. Jis kaip tik juos žadins, stiprins, kreips tinkama linkme, šalins tai, kas kliudo juos įgyvendinti.

4. Apie tai byloja ir patirtis: tas, kuris keliauja su Viešpačiu ir leidžiasi Jo vedamas, pamažu vis labiau laisvėja, jo širdis nebūna suvaržyta, užslopinta, bet kaip tik prasiplėčia, vis lengviau „kvėpuoja“. Dievas yra beribė meilė. Jame nėra ankštumo ir suvaržymo, bet visa ko dosnumas ir gausa. Su Dievu keliaujanti siela jaučiasi laisva, ji supranta, kad jai nėra ko bijoti, kad niekas jos nevaldo, bet, priešingai, viskas yra jai pavaldų, nes viskas jai išeina į gera: tiek palankios aplinkybės, tiek nepalankios, tiek gėris, tiek blogis. Siela supranta, kad viskas jai priklauso, nes ji yra Dievo dukra, kad niekas negali jos apriboti, nes jai priklauso pats Dievas. Ji nuo nieko nėra priklausoma ir visuomet daro tai, ką nori, nes didžiausias sielos noras -

mylėti, o tai visuomet yra jos galioje. Niekas negali sielos atskirti nuo Dievo, kurį ji myli. Siela jaučia, kad netgi būdama kalėjime ji būtų taip pat laiminga, nes jokia pasaulio galybė negalės atimti iš jos Dievo.

5. Tikrasis šios problemos sprendimas nėra filosofinis, jis - egzistencinis. Žvelgiant iš filosofinės perspektyvos, visuomet galima įtarti, kad tarp mūsų laisvės ir dieviškosios valios esama tam tikro prieštaravimo. Galiausiai viskas priklauso nuo to, kaip mes laikomės Dievo atžvilgiu! Priešprieša tarp mūsų laisvės ir Dievo valios visiškai išsprendžia tuomet, kai mūsų santykis su Dievu tampa meilės santykiu - tai yra vienintelis sprendimas.

Mylintieji vienas kitą laisvai ir noriai apjungia savo valias, sutinka vienas kitam priklausyti. Kuo labiau jie susisieja, kuo labiau tampa vienas nuo kito priklausomi, tuo yra laimingesni ir laisvesni. Paauglys būna nepatenkintas priklausydamas nuo savo tėvų, nes ši priklausomybė jį slegia, jis norėtų būti savarankiškas ir nuo nieko nepriklausyti. Tačiau mažas vaikelis (kokiais pagal Evangeliją mes turėtume tapti) nesikankina būdamas visiškai priklausomas nuo savo gimdytojų - priešingai, šis priklausomybės ryšys yra meilės mainų vieta: viską priimdamas iš savo tėvų, jis iš tiesų priima jų meilę ir atsiliepia į ją mylėdamas. Jo būdas mylėti - tai tikrai džiaugtis, priimant ir paverčiant meile tai, ką gavo.

6. Vadinasi, jei norime, kad ištirtų tariami prieštaravimai tarp dieviškosios valios ir mūsų laisvės, reikia prašyti Šventosios Dvasios malonės labiau mylėti Dievą, ir ši

problema išsispęs pati savaime. Mylėti Dievą yra pats reikliausias dalykas, koks tik gali būti (tai reikalauja visiškos dovanos: mylėsi Viešpatį savo Dievą visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis), bet kartu ir mažiausiai varžantis: mylėti Dievą - tai ne suvaržymas, nes Jo spindesys ir grožis yra tokie, kad Jį mylėti yra beribė laimė. Dievas yra beribis gėris; meilė Jam širdies neapriboja, atvirkščiai - nepaprastai ją išplečia.

Tačiau jei mes nutolstame nuo šios meilės perspektyvos, jei ryšys tarp Dievo ir žmogaus tėja kaip ryšys tarp kūrinio ir kūrėjo, tarp tarno ir valdovo, tuomet ši problema tampa neišsprendžiama... Tik meilė gali ištirpdyti taip dviejų laisvių egzistuojančią prieštarą, tik meilė leidžia dviem laisvėms laisvai susijungti.

Mylėti - tai laisvai prarasti savo laisvę. Tačiau šis praradimas yra laimėjimas, nes jis man dovanoja Kitą, o mane dovanoja Kitam. Mylėti Dievą - tai prarasti save, kad rastum ir turėtum Dievą, galiausiai - kad Jame pats save surastum. „*Kas išsaugo savo gyvybę, praras ją, o kas praranda savo gyvybę dėl manęs - atras ją*“ (Mt 10, 39).

TURINYS

ĮVADAS.....	3

Pirmoji dalis

ŠVENTUMAS-DVASIOS DARBAS.....	7

1. Ši užduotis viršija mūsų jėgas..... 7
2. Vien Dievui žinomas kiekvieno kelias..... 10
3. Ištikimybė malonei pritraukia kitas malones 14

Antroji dalis

KAIP PADĖTI ĮKVĖPIMAMS SKLEISTIS?.....	19

1. Šlovinti ir dėkoti 21
2. Trokšti ir prašyti..... 22
3. Apsispręsti nieko Dievui neatsakyti 22
4. Praktikuoti Dievo vaiko pasitikėjimą ir klusnumą.....23
5. Su pasitikėjimu atsiduoti..... 25
6. Praktikuoti neprisirišimą..... 27
7. Būti tyloje ir ramybėje..... 28
8. Ištvermingai ir ištikimai melstis.....30
9. Tirti širdies „sujudimus“.....31
10. Atverti širdį dvasios tėvui..... 34

Trečioji dalis

KAIP ATPAŽŪSTAME, KAD ĮKVĖPIMAS YRA

IŠ DIEVO?.....	35

1. „Dvasinė pagava“ įgyjama palaipsniui 36
2. Kriterijai, leidžiantys teigti, kad įkvėpimas
kyla iš Dievo.....37
- Išorinis kriterijus: Dievas negali pats sau prieštarauti. 37

Atitikimas Šventajam Raštui ir Bažnyčios mokymui	38
Atitikimas mano pašaukimo keliamiems reikalavimams ..	38
Vidinis kriterijus: medis pažįstamas iš vaisių	39
Patirties kaupimas	40
Dvasių atpažinimas.....	41
Papildomi ženklai: pastovumas ir nuolankumas.....	44
Ar Dievo valia visuomet atsieina brangiausiai?.....	45
Elgtis pagal įkvėpimų svarbų.....	48
Kas būna, kai esame neištikimi malonei?	51
APIBENDRINIMAS.....	53
Kardinolo Désiré-Joseph Mercier malda.....	55
I priedas	
LIUDVIKO LALEMANTO TEKSTAI.....	57
1. Paklusnumo Šventajai Dvasiai pobūdis.....	58
2. Būdai pasiekti tokį paklusnumą.....	58
3. Atsakas į kai kuriuos prieštaravimus šiai praktikai.....	59
4. Motyvai, palenkiantys šiam paklusnumui	61
5. Malonės nelygstamumas ir neteisingas priešinimasis jai.....	63
II priedas	
ŠV PRANCIŠKAUS SALEZIEČIO TEKSTAI.....	65
L Dvasių atpažinimo kriterijai	65
2. Klusnumas - teisingų įkvėpimų ženklas.....	66
3. Paprastas būdas Dievo valiai pažinti.....	67
4. Šventoji Dvasia be jokių kliūčių veikė Marijoje.....	70
5. Septynios Šventosios Dvasios dovanos.....	71
III priedas	
LAISVĖ IR PAVALDUMAS.....	73

Philippe, Jacques

Ph-09 Šventosios Dvasios vedimas / Jacques Philippe. -

Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2005. - 80 p.

ISBN 9955-619-41-4

Šventosios Dvasios pagalba nėra prabanga. Šioje knygelėje svarstoma, kaip leisti Šventajai Dvasiai mus vesti ir mums padėti.

UDK 23/28

Jacques Philippe

Šventosios Dvasios vedimas

Redaktorė Inga Pilipaitė

2005 03 30. Tiražas 3000 egz. Užsakymas 250.

UAB „Katalikų pasaulio leidiniai“, Pylimo g. 27/14, LT-01141 Vilnius

Spausdino UAB Adomo Jakšto spaustuvė, Girelės g. 22,

LT-56160 Kaišiadorys

Biblijoje Šventoji Dvasia yra Guodėja, galia iš aukštybių, ateinanti į pagalbą mūsų silpnumui. Mums, kurie esame tokie trapūs, kovojame tiek daug mūsų lengvai paklaidinančių mūsų, Šventosios Dvasios pagalba nėra prabanga - ji turi tapti esmine mūsų krikščioniško gyvenimo dalimi. Be to negalėsime nei augti, nei atsiliepti į pašaukimą šventumui, į kurį Dievas kviečia visus.

Kaip leisti Šventajai Dvasiai mus vesti ir mums padėti? Kaip labiau atsiverti Jos veikimui, kuris nušviečia protus ir sustiprina širdis?

Šventoji Dvasia gyvena kiekviename pakrikštytajame ir yra pajėgi (labiau, nei manome) pakreipti mus teisingu keliu bei pagelbėti sujudindama mūsų sielos gelmes. Mokydamiesi šias paskatas atpažinti ir priimti, tapdami dėmesingesni tiems įkvėpimams, per kuriuos Dievas kreipiasi į mūsų širdis jas žadindamas, galėtume sparčiai žengti krikščioniško gyvenimo keliu. O pats krikščioniškas gyvenimas mums taptų daug laisvesnis, paprastesnis ir laimingesnis.

Šia suprantama kasdieniška kalba parašyta knygele norėtume parodyti kas ir kaip padeda mums paklusti Šventosios Dvasios veikimui.

Tėvas Žakas Filipas (Jacques Philippe) yra Palaiminimų bendruomenės (Communauté des Béatitudes) narys, garsus pamokslininkas ir rekolekcijų vadovas ne vien Prancūzijoje. 2004 m. liepos mėnesį jis kartu su kitais bendruomenės nariais vedė liturginio šventimo ir dvasinio mokymo dienas Šiluvoje. Tėvas Žakas taip pat žinomas kaip populiarių dvasinio gyvenimo knygelių autorius. Pirmoji jo rinkinio knygelė „Širdies ramybės ieškant“ lietuvių kalba buvo išleista 2004 m.

ISBN 9955-619-41-4

9 789955 619413